

Delovnik

L. IX. STEV. 41
C E L J S K I
17. OKT. 1958
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Izvelek iz govora predsednika TITA v Zenici

Delovni ljudje naj že danes občutijo blagodati socialistične izgradnje

V navzočnosti predsednika republike Josipa Broza-Tita so v nedeljo v Zenici svečano praznovali dograditev največjega metalurškega kombinata v naši deželi — zeniške železarnice, ki daje dobro polovico vse naše proizvodnje surovega železa, valjanega jekla, kovanih jeklenih izdelkov in koks.

Povečati storilnost in odstraniti težave subjektivnega značaja

Ob tej priliki je imel predsednik Tito daljši govor, v katerem je uvodoma čestital graditeljem tega največjega metalurškega kombinata ter ob tej priliki poudaril, da so graditelji tega podjetja narodi vse Jugoslavije in da je ta objekt silno važen za našo nadaljnjo industrializacijo in za nadaljnjo izgradnjo naše dežele sploh.

Nato je govoril o naših zelo velikih uspehih v zadnjih desetih letih, ki so omogočili, da je vsa naša dežela preobrazena. Tovariš Tito je dejal, da naša dežela ni več zaostala, temveč industrij-

sko razvita dežela, ker je zgradila temelj za nadaljnji razvoj svoje industrije.

Ko je govoril o naših uspehih in težavah je med drugim dejal: »Vi morate vedeti in se zavedati, da boste lahko, če boste napeli vse svoje sile, tudi sebi ustvarili boljše življenjske pogoje, hkrati boste pa tudi skupnosti dali več. Tako naj ravnajo delavci širom po naši deželi. Spričo našega delavskega upravljanja je namreč nekoliko čudno, da imamo pri nas še zmerom fluktuacijo delavcev, ki je za naše razmere preve-

lika, kajti delavci dostikrat odhajajo tja, kjer je bolje. Jaz pa vam pravim, da je lahko bolje v vsaki tovarni, kjer si delavci prizadevajo, ustvariti sami sebi boljše pogoje.

Omenil sem že stanje industrijske razvitosti naše dežele, toda to kar sem rekel, ne pomeni, da smo premagali vse težave, ker nas težave še čakajo. Raznih težav imamo še mnogo. Mnoge izmed njih so objektivnega značaja, nemalo pa je tudi subjektivnih, odvisnih od samih naših ljudi. To poudarjam zato, ker menim, da moramo v procesu nadaljnega razvoja industrije v naši deželi doseči, da bo našim delovnim ljudem bodoče delo lažje in da bodo že danes občutili blagodati tistega, kar smo že doslej ustvarili... Zdaj ne moremo več reči našim ljudem, naj še čakajo in še malo pritegnejo pasove, dokler ne zgradimo še te in te tovarne. Ne, zdaj že moramo dati našim ljudem čutiti v tem, kar smo doslej zgradili, blagodernost socialistične izgradnje, da se jim bo že zdaj godilo bolje in da bodo imeli odprto perspektivo za nadaljnje izboljšanje življenjskega standarda.

V tej zvezi je tovariš Tito med drugim še dejal, da če se bomo strogo držali planov, ne bomo imeli problema glede izboljšanja življenjskega standarda. Dejstvo je namreč, da v želji po hitrejši izgradnji v mnogih krajih še ne upoštevajo dovolj človeka. Zato ne bomo rav-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Vsako jesen nas prijetno zbode v nos dišeči kostanj. Teško se je odreči tej vabljivi jesenski »poslastici«, ki jo pečejo po celjskih ulicah, in jo ne kupiti, čeprav ni ravno poceni.

Utrditi potrošniške svete

Na zadnji seji Sveta za blagovni promet pri OLO Celje, ki so se je poleg članov sveta udeležili tudi načelniki oddelkov za gospodarstvo pri občinskih ljudskih odborih, so na široko razpravljali o potrošniških svetih in o vseh problemih v zvezi z njihovo utrditvijo in razširitvijo. S te seje posredujemo nekaj najbistvenjših ugotovitev in predlogov:

Sedanji potrošniški sveti, ki jih je v celjskem okraju okoli 36, so večidel še zelo mladi, kajti večina njih obstaja komaj po nekaj mesecev. Prejšnje potrošniške svete so, kot na primer v Celju, likvidirali iz preprostega razloga, ker ti sveti niso imeli pogojev za aktivni obstoj. Večji del so ti sveti imeli šibak kadrovski sestav in zato niso mogli biti kos nalogam, ki jih nalaga tem organom družbenega upravljanja statut.

Toda tudi v novih pogojih se sveti potrošnikov niso povsod enako razvili, čeravno so sedaj naloge teh svetov veliko bolj jasne. Ponekod še vedno niso vprašanja kadrov zadovoljivo rešili. Nihče nima namena podcenjevati gospodinj, toda če so v svetih le te, potem delo sveta ne more biti dovolj vplivno in odločilno. Nadalje so na seji ugotovili, da imajo potrošniški sveti premalo povezave in premalo opore v občinskih ljudskih odborih. Predloge potrošniških svetov v nekaterih občinah premalo upoštevajo ali pa jih sploh ignorirajo. V nekaterih občinah sameva po kak potrošniški svet kot poskusni zajček, namesto da bi jih ustanovili toliko, kolikor jih narekuje potreba in jih utrdili

tako, da bi bili v odločilno pomoč občinskim svetom za gospodarstvo. Medtem ko je v Celju 8 svetov, v Soštanju 3, v Mozirju 6, v Konjicah 4, v Zalcu (z Vranskim) 11, je v Sentjurju samo eden in še ta nedelaven, v bodoči veliki občini Smarje trije, v Laškem pa sploh še nimajo na tem področju kaj pokazati.

V probleme blagovnega prometa, preskrbe prebivalstva, ureditve trgovin, stopnje kulturne postrežbe sta doslej nedvomno najdalje posegla potrošniška sveta v Soštanju in Velenju. Le-tam so izvedli tudi koristno anketo med potrošniki, si zagotovili zadostno nabavo ozimnice in uspeli v kratkem razdobju zbiti cene ozimnic, da so danes precej nižje od celjskih, čeprav je pred mesecem bilo še narobe.

Z ozirom na dejstvo, da je vprašanje blagovnega prometa zelo važno in v času povečane skrbi za dvig družbenega standarda zelo odločujoče, so na seji sprejeli sklep, da morajo vsi občinski odbori pri svetih za gospodarstvo ustanoviti referat za blagovni promet, medtem ko bi v močnejših občinah kazalo ustanoviti celo oddelke z več ljudmi.

SKUPNA SEJA OK ZKS IN OSS V CELJU

Ukrepi za zaščito potrošnikov

ANALIZE V PODJETJIH BO TREBA BOLJ KORISTITI IN POMANJKLJIVOSTI ODPRAVITI. — ZADRUGE MORAJO POSTATI BOLJ GIBČNE PRI ODKUPIH. — ADMINISTRATIVNI IN EKONOMSKI UKREPI, DA SE PREPREČI DVIGANJE CEN. — NALOGE OBČIN IN TRŽNIH INŠPEKCIJ — ORGANIZIRATI INTERVENCIJO NA TRGU. — PRI USTANAVLJANJU STANOVANJSKIH SKUPNOSTI VEČ KONKRETNEGA DELA. — PREMAJHNO SO-DELOVANJE PODJETIJ Z OBČINO.

V torek je bila v Celju skupna seja Okrajnega komiteja ZKS in Okrajnega sindikalnega sveta, ki sta jo vodila sekretar okrajnega komiteja ZKS tov. Franc Simončič in predsednik Okrajnega sindikalnega sveta tov. Jože Jošt. Razen nekaterih ljudskih poslancev je seji prisostvoval tudi predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije tov. Stane Kavčič.

Na seji so razpravljali o nekaterih notranje političnih in gospodarskih problemih. Uvodne misli je podal predsednik OLO Celje tov. Riko Jerman. Po zaključku skupne seje sta bili ločeni seji. Na seji Okrajnega komiteja ZKS so razpravljali o nekaterih organizacijskih problemih organizacij Zveze komunistov in Socialistične zveze, o vsebini dela teh organizacij, o dvigu članstva ter o študiju gradiva VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije.

Tehtnih razlogov za tako povišanje ni, temveč je to predvsem komercialna težnja nekaterih podjetij, da bi z višjo ceno dosegla večja sredstva.

Glede združništva je tov. Jerman dejal, da se naše zadrugre borijo še z objektivnimi in subjektivnimi težavami, nimajo dovolj sposobnih kadrov itd. Vendar je subjektivnih težav mnogo več. Mnoge zadrugre še niso dovolj elastične, da bi organizirale hiter in uspešen odkup.

V zvezi z zadnjimi ukrepi Zveznega izvršnega sveta se kaže vsesplošna težnja k dvigovanju cen kmetijskih pridelkov in obrtnih uslug, čeprav ni za to nobenega objektivnega razloga. Zato morajo občine, je dejal tov. Jerman, zasledovati vse cene na svojem področju in če je treba tudi z administrativnimi ukrepi preprečiti dvigovanje cen kmetijskih pridelkov in obrtnih uslug. V ta namen občine že pripravljajo odloke, s katerimi bodo preprečile dvig cen v trgovini, obrti itd.

Trgovine in obrtni obrati bi morali cene javno izobestiti. Zadrugam in poslovnim zvezam naj bi občine določile najnižje cene, upoštevajoč pri tem le najnujnejše elemente, ki vplivajo na prodajno ceno. Sedaj je bil namreč razpon med nabavno in prodajno ceno za razne kmetijske pridelke in meso določen, zadruga pa so po navadi koristile najvišji razpon, pa čeprav ni bilo razlogov za to. Prav tako je potrebno, da bodo občine določile fiksne cene posameznim artiklom.

Tudi na javnih tržnicah bo potrebno uvesti administrativne ukrepe. Občine naj bi predpisale cene kmetijskim pridelkom, ki se na trgu prodajajo, in jih javno na tržnicah tudi objavile. Le tako bomo preprečili špekulantske težnje raznih prekupčevalcev, ki izkoriščajo stihijo v preskrbi. Take administrativne mere so trenutno potrebne, če hočemo preprečiti porast cen. Uspeh bo pa le takrat, če bodo tudi vsi potrošniki spoštovali te ukrepe in kršitelje javljali tržnim inšpekcijam. Le-te bodo morale izboljšati svoje delo in hitro ukrepati.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Več konkretnega dela in uspehi bodo večji

Skoraj na vseh sestankih in konferencah SZDL ugotavljamo, da se dvig članstva v organizacijah Socialistične zveze ne premakne nikamor naprej. To ugotavljamo že nekaj let, sprejemajo se sklepi in vendar ni doslej pravega uspeha.

V celjskem okraju je včlanjenih v Socialistično zvezo 52,39% volivcev. V celjski občini je ta odstotek nekoliko višji (63,7%), v soštanski občini 65,9% in v žalski 62,9%. V ostalih občinah pa se odstotek članstva giblje od 40 do 50%.

To je izpod republiškega poprečja. Nič kaj razveseljuje za naše osnovne organizacije SZDL. Še posebej zato ne, ker vemo, da se mnogi naši delovni ljudje

aktivno vključujejo na najrazličnejših področjih, povsod sodelujejo na ta ali oni način in tudi zadnje volitve so pokazale, da je več kot 90% volivcev za izgradnjo socializma.

Kje je torej vzrok za takšno stanje? Predvsem v slabem delu nekaterih osnovnih organizacij Socialistične zveze, ki jim tudi občinski odbori SZDL ne nudijo dovolj pomoči. Stvar je v tem, da je evidenca članstva pomanjkljiva, da se pobira članarina enkrat ali največkrat dvakrat na leto, da članarino pobirajo ljudje, ki niso najbolj prikladni za to delo, namesto, da bi članarino pobirali večkrat na leto najspodobnejši, ki znajo tudi kaj povedati. Ne pa da se to odpravi le formal-

no in po liniji najmanjšega odpora.

Mnogi so izpadli iz članstva zaradi pomanjkljive evidence, ali ker so ponekod sezname članstva izgubili, nihče pa se ne zalaga, da bi ob priliki zbiranja članarino poskušal pridobiti čim več novih članov, zlasti mladih ljudi, ki so izpolnili 18. leto in teh je vsako leto kar lepo število. Zato ni čudno, da članstvo ne raste, ponekod celo opada spričo takega načina dela. Temu je torej vzrok premajhen stik z ljudmi. Da je tako, navajamo primer iz Prebolde, ko so z vztrajnim delom in prizadevanjem občinskega odbora SZDL v Zalcu v zadnjem času vključili čez 60 novih čla-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Storilnost zaostaja za možnostmi

Ukrepi za zaščito potrošnikov

Gospodarstvo žalske občine v prvih šestih mesecih tega leta

PRED DNEVI SE JE SESTAL ZBOR PROIZVAJALCEV ŽALSKE OBČINE IN OBRAVNAVAL IZPOLNJEVANJE DRUŽBENEGA PLANA. — INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA NI BILA ZADOVOLJIVA. — DVIG MATERIALNIH STROŠKOV. — INVESTICIJE V KMETIJSTVU DOSEGAJO PLAN-SKE NALOGE.

Občinski zbor proizvajalcev je obravnaval stanje gospodarskih organizacij, njihove uspehe in neuspehe ter sprejel ustrezne sklepe za odpravo pomanjkljivosti v dosedanjem izpolnjevanju planskih in gospodarskih nalog.

Iz razprave je bilo razbrati, da sta v prvem polletju

INDUSTRIJA IN RUDARSTVO SLABO IZPOLNJEVALI PLANSKE NALOGE,

kar je za žalsko občino dokaj občutno, ker ta gospodarska panoga ostvarja več kot dve tretjini celotnega bruto proizvoda. Planirani bruto proizvod je bil ob polletju dosežen le s 40%, delovna sila pa se je dvignila za 1%, čeprav je polletna realizacija celo za 4% manjša kot prvo polletje lani. Zato tudi storilnost ni bila zadovoljiva.

Sprejeti sklepi nalagajo brezpogojno izpolnitev planskih nalog, zakar so, kljub šibki polletni realizaciji, še vedno podani vsi pogoji. Videz pa je, da bi se v primeru, če bi se vsi kolektivni trudili že od prvega dne v letu, dali doseči mnogo zadovoljivejši rezultat.

Iz te splošne ocene pa so izzeta podjetja Keramična industrija Liboje, Kovinsko podjetje in Juteks v Zalcu, ki visoko presegajo planske naloge. Tudi žalska tovarna opeke je dosegla zadovoljiv rezultat — vsekakor večji kot v enakem obdobju lani.

Medtem ko je bila razprava o izpolnjevanju gospodarskih nalog v industriji v znamenju navajanja raznih objektivnih in subjektivnih vzrokov za dosežene uspehe ter neuspehe, pa je bilo težišče razprave o kmetijstvu v znamenju

VELIKIH INVESTICIJ, KI SE REALIZIRAJO PO PLANU

in ki dajejo že prve sadove. Predvideno število traktorjev je bilo v celoti in pravočasno izdobiljavljeno. Negativna plat pri tem je le-ta, da niso prispeli tudi vsi naročeni priključki. Tako prihranjenih 221 milijonov dinarjev dejansko ni nikakšen prihranek, ker bi se sicer lahko stroja obdelava še bolj razmahnila. Planirane površine, ki bi jih morali zasaditi s hmeljem, so bile ne le dosežene, temveč celo presežene. Enako je tudi ostala investicijska delavnost v kmetijstvu zadovoljiva.

Kmetijskim zadrugam je letos končno uspelo prenesti težišče dela v kme-

tijsko proizvodnjo. Strojni odseki so minulo polletje prvič zaključili poslovnanje z aktivnim saldrom. Izjema posebne vrste je KZ Letuš, kjer so bile strojne zmogljivosti izkoriščene komaj za polovico, tako ta pojav znova dokazuje gospodarsko nujnost, da se ta zadruga priključi k braslovski zadrugi.

Organizacija odkupa preko zadrug še ne poteka tako, kot je želeli, in bo treba tudi to obliko zadrugnega delovanja temeljiteje voditi. Zajeti vse tržne viške, to mora biti gospodarsko politična naloga vsake zadrugne, ne pa da je osnovno vprašanje, ali in kolikšno maržo bo lahko pribila na odkupljene kmetijske proizvode.

Glede na značaj kmetijske proizvodnje ob polletni realizaciji o letini še ni moglo biti govora. Pač pa je že polletno poročilo nakazalo, da planirani hektarski pridelek hmelja ne bo dosežen. Vzrok za to je suša. Potrebno bo tudi še intenzivneje iztrebljati divji hmelj, ki osenjuje žlahtno rastlino in s tem kvari kvaliteto.

TRŽNA KONJUNKTURA ZA HMEJLJ

Lani je bila povprečna prodajna cena hmelja 1.241 din za kilogram, dočim je v letošnjem prvem polletju dosegla 2286 din za kilogram. Glede na dejstvo, da ima Hmezad fiksno določeno maržo, so bile komisijske razlike pri ceni hmelja zelo zadovoljive in je Hmezad samo v prvem polletju že odvedel KPPZ Zalec 804.200.000 dinarjev komisijskih razlik.

V tej zvezi pa kaže omeniti, da bodoče perspektive niso tako rožnate in da cena hmelju letnika 1958 pada.

OBRATNI IN KOMUNALNI OBRATI SLABO OPREMLJENI Z OSNOVNIMI SREDSTVI

Obratni in komunalni obrati razvijajo svoje poslovanje v znamenju nezadostnih osnovnih sredstev. Videz je, da same nizke pavšalne obveznosti, ki jih vsako leto predpisuje ljudski odbor, ne zadoščajo za izboljšanje stanja. Ukrepi, ki jih je predlagal svet za industrijo in obrt na svoji zadnji seji bodo po vsej verjetnosti le pospešili izboljšanje stanja v obrti in komunalnih obratih.

Realizacija planskih nalog je bila ob polletju zadovoljiva in so podane realne možnosti, da bo plan dosežen.

Vse navedeno velja za obrate, ki imajo obveznosti do družbe določene v pav-

šalnih zneskih. Na področju žalske občine pa sta še 2 obrata z rednim obratovanom, to sta

AGROSERVIS SEMPETER IN KMETIJSKA STROJNA POSTAJA ZALEC, KI STA PRVO POLLETJE IZRAZITO SLABO GOSPODARILA

Agroservis, ki je obrat žalske poslovne zveze, je končal polletje z izgubo 3 milijone 286.000 din. Izvedeni so že bili potrebni ukrepi s tem, da je bilo zamanjano vodstvo tega podjetja, naslednje naloge pa so, da se dvigne storilnost in notranja organizacija dela.

Medtem ko je Agroservis že dočkal najhujše — t. j. izgubo, je obrat celjske poslovne zveze, Kmetijska strojna postaja Zalec na poti, ki vodi tja. Dosegla je le 40% letnega plana, materialni stroški so za 21% prekoračeni, dohodek je dosežen le z 28%, delovna storilnost je padla... Pri vsem tem je treba še preveriti, ali je potrebno, da je v tem obratu od 21 zaposlenih 6 neproduktivnih v upravi?

83 ZAPOSLENIH — 4497 NADUR

Takšna je polletna realizacija maloprodajne trgovske mreže. Navedeni pojav je posledica tarifne politike v trgovini. Močno fluktuacijo delovne sile zaradi prenizkih plač skušajo sedaj zajeziti na tak način, da s plačevanjem nadur »krijejo« razliko od primernih tarifnih postavk. Nesporno je dejstvo, da so plače delavcev in uslužbencev v trgovini neprimerno nizke, s temi nadurami pa so nekatere gospodarske organizacije zašle v skrajnost. Nenormalnost teh izplačil naj pokaže naslednjih nekaj primerov:

Savinjski magazin v Zalcu s 27 zaposlenimi je izplačal 610 nadur, Trg. podjetje »Dom« v Zalcu z 21 zaposlenimi je izplačal 913 nadur, Trgovsko podjetje »Pri tekstilu« v Preboldu z 8 zaposlenimi pa 1536 nadur.

Bilo prav all narobe — vprašanje plač v trgovini bo potrebno nujno urediti, saj je trgovina v redu izpolnjevala planske zadolžitve in v prvih šestih mesecih dosegla za 26% večji promet, kot lani v enakem obdobju. —šk—

Te ukrepe pa bodo hkrati spremljali tudi ekonomski ukrepi. V mestih in industrijskih središčih bo treba čim prej organizirati drobne socialistične obrtne obrate, ki bodo sposobni nuditi cenene obrtne usluge. Prav tako bo treba blizu tržnic, zlasti pa v Celju, Sošanju in Velenju razvijati proizvodnjo na socialističnih kmetijskih posevstvih, da bodo uspešno intervenirala na trgu z najrazličnejšimi drobnarijami, ki so potrebne našim gospodinjstvom. V Celju že sedaj dokaj uspešno intervenirata dva takšna kmetijska gospodarstva. Tudi glede ozimnice in sadja se bo treba pogodbeno vezati na zadrugne in odkupna podjetja, da bomo na ta način zagotovili potrebne zaloge za daljše obdobje.

Ko je na kraju tov. Jerman govoril o neposrednih ukrepih za izboljšanje življenjskih pogojev v mestih in industrijskih središčih, se je dotaknil tudi stanovanjskih skupnosti. Dejal je, da o njih veliko razpravljamo, nismo pa skoraj nič ali zelo malo pri tem naredili. Vse preveč kompliciramo, čeprav so stvari zelo enostavne. Treba je le nekaj ljudi, ki bodo na terenu zagrabili za delo. V Celju že zadovoljivo posluje nekaj uslužbenih servisov. Vendar bi ob podpori podjetij zlasti v Celju, Velenju in Sošanju te stvari lahko še hitreje stekle. Med podjetji in občino bi moralo biti v tem pogledu več sodelovanja. Tega pa ni predvsem zaradi tega, ker ni konkretnih programov za razne akcije. Da je tako, nam služi lahko za primer akcija za postavitev obrata družbene prehrane v Gaberju, ki hitro napreduje. Zakaj? Zato, ker je bil izdelan konkreten program na podlagi dejanskih potreb, ki so v skladu s koristimi tamkajšnjih delovnih ljudi.

Kot kažejo sedaj podatki, je zaključil tov. Jerman, bodo gospodarske organizacije drugo leto zbrale okoli 1 milijardo 400 milijonov din sredstev za prosto razpolaganje. Če bo samo nekaj sredstev vloženi za družbene potrebe izven kolektiva, bomo lahko z njimi zlasti v večjih krajih kot je Celje, Velenje, Soštanj, Laško in Konjice marsikaj storili in korist standarda delovnih ljudi. Zato bi morale naše družbene

organizacije, predvsem pa bodoče stanovanske skupnosti predložiti občanom konkretne, zmogljive ter nujne programe. Če je pobuda s terena, bodo take akcije, posebno če so dobro pripravljene prav gotovo tudi uspele.

IZ GOVORA TOV. STANETA KAVČICA

Na zaključku razprave je spregovoril še tov. Stane Kavčič. Ko je že na začetku govora analiziral nekatere težave in probleme gospodarskega značaja, ki se kažejo tudi v neizpolnjenih planskih obveznostih v prvih osmih mesecih letošnjega leta v celjskem okraju, je zlasti opozoril, da moremo izvzroke za takšne hibe iskрати v ekonomskem, predvsem pa še v neurejenem sistemu nagrajevanja. V tej zvezi je še posebej opozoril na neživljenjsko reševanje določenih problemov nagrajevanja in sistema dela sploh.

Dalje časa pa se je zadržal pri problemih družbenega in življenjskega standarda. V tej zvezi je pozdravil orientacijo Okrajnega ljudskega odbora v Celju za reševanje določenih nalog. Tako je med drugim izrekel priznanje pobudi, ki jo je v referatu nakazal tov. Jerman, in po kateri naj bi prišlo do tesnejšega sodelovanja med občinskimi ljudskimi odbori in kolektivni zlasti na področju združevanja skladov, oziroma denarnih sredstev. — S sredstvi občinskih ljudskih odborov in sredstvi, ki bi jih za reševanje splošnih problemov družbenega in življenjskega standarda lahko prispevali kolektivi, je dejal tov. Kavčič, bi lahko na celjskem področju izvedli pravo revolucijo in v razmeroma kratkem času uredili marsikatero, na videz težko vprašanje. In ko je nadalje razvijal ta problem, se je prav tako izrekel za predlog podpredsednika občinskega ljudskega odbora v Celju Franca Rupreta, po katerem naj bi bodoči družbeni načrti ne govorili samo o povečanju proizvodnje in podobno, temveč, da naj bi ti načrti zajemali še naloge, ki bi jih naj kolektivni reševali na področju zaposlevanja, skrbi za življenjske pogoje in za družbeni standard. —ma—mb—

pogled po svetu * pogled po svetu

Pretekli teden so v Avstriji praznovali 38. obletnico plebiscita, ki je koroške Slovence pripisal Avstriji. Doslej so v Avstriji vsako tako obletnico izrabili za protislovensko in protijugoslovansko gonjo in tudi letos se ji niso odrekli. Ko beremo, kako povojna Avstrija kaže svoj šovinizem nasproti našemu ljudstvu, se nam nujno vzbujajo spomini na cesarske žandarje in na nacistične kvotolke. V bistvu so te avstrijske metode iz istega lesa kakor galeiterja Kocha, ki ga bodo te dni v Varšavi sodili zaradi krivde pri umoru 70.000 Poljakov, 4 milijonov Rusov in vzpostavitev 45 koncentracijskih taborišč. Avstrijski šovinizem je nazicem eksploatiral med vojno pri najostudnejših vojaških zločinih, danes pa ga vprega v šolsko vprašanje brez ozira na parlamentarno ureditev neutralne Avstrije.

Ta burka, bi rekel Cankar, je stara tisoč let. Ne pozabimo, da je bil center za nacistično okupacijo Jugoslavije v Gradcu, da je dala Avstrija glaven strokovnjake za likvidacijo Slovenije in razkosanje Jugoslavije. Volk je še tu. To je prav tako res, kakor to, da inkvizicije cerkev doslej še ni učinila, da je še pred 90 leti proglašala inkvizitorje za svetnike. Tudi v Avstriji se danes pri koroškem vprašanju sklicujejo na fašistično prakso in prepustajo iniciativo nacističnim »spreobrnjenecem«, to je večji del tistim, o katerih govori Brandt v Irwina Shawa

»Mladih levih«, češ da je ta razlika med civiliziranim človeškim bitjem in divjo zverjo ta, da človeško bitje ve, kdaj je izgubljeno in lahko kaj ukrene, da bi se rešilo.

Ker smo že pri Nemcih — v Bonnu je bil pretekli teden na obisku Mac-Millan. Srečanje z Adenauerjem je bilo »prisrčno«, Anglež je menda hotel s samo svobodnostjo protokola pokazati, koliko mu je do naklonjenosti Nemcev, ki bodo v dveh letih imeli ne samo najmočnejšo, namreč tudi najmodernejšo armado izredne udarne taktične in strateške moči, brez katere si Angleži ravnotežja na kontinentu ne morejo misliti. Poleg tega Angleži vedo, da je Zahodna Nemčija na kontinentu gospodarsko najtrdnjša sila. Če bi se z Italijo in Francijo združila zoper anglosaško trdnjavo, bi to pomenilo zrušitev tradicionalne angleške evropske politike. Poleg tega so Nemci nepogrešljiva postavka v strategiji NATO. Macmillan je zato skušal v Nemčiji pridobiti nekaj za tisto formulo, po kateri naj bi se angleškim konservativcem tretjič nasmehnili volivna zmaga. Njihov obrambni program je orjaški, življenjski stroški Angležev seveda rastejo, poleg tega pa je število brezposelnih narastlo na 500.000.

Medtem pa Nemci brez ozira na mednarodne gospodarske programe širijo svetovni investicijski trg in ponujajo privatni kapital od Turčije do Japonske v tiste panoge, kjer se denar hitro

obrača, zbirajo orjaški skladi, s katerim privatnemu kapitalu jamčijo povrnitev tudi v primeru političnih preobratov v azijskih državah in pri tem prav malo prispevajo v Mednarodno banko, komaj toliko kot Nizozemski.

A kaj hočemo, taka je povojna zapadna politika, politika Amerike, o kateri renči Christian v »Mladih levih«, da je dežela, ki ni stihala med vojno enega samega strela, dežela, v kateri se en sam zid ni stresel, nobeno steklo zdrobilo, presita, nedotaknjena in nedotakljiva.

Ta presita dežela šteje danes Sredozemsko morje, nekdanj domeno turških in benežanskih, kasneje francoskih in angleških galej, za svoje morje. Letalonsilke VI. armade penijo klasične helenske vode okoli Cipra, pri katerem ne moremo priti do rešitve, ker spada v strateško mrežo NATO oporišč. Ista armada noče iz Libanona, čeprav je novi predsednik Libanona Karame sprožil Mc Clintocku, da libanonska vlada ne upošteva ameriških pogojev umika. To se seveda da narediti. Ameriški eksponent Samu, ki ga nobeden ne mara, vpričarja izgrede in s tem ustvarja okoliščine, zaradi katerih jankeerji »morajo« ostati v Libanonu, da ščitijo red in svoje prijatelje. Tudi ta burka je zelo stara.

Posebno podoba zavzema ta burka na Daljnem vzhodu. Kitajci so iz »humanitarnih« razlogov ustavili topniški ogenj, Amerikanci pa so dali nekaj izjav, ki kažejo, da stvar le ni preprosta. Pogajanja med ZDA in Kitajsko v Varšavi sicer ne kažejo, da bi bila kaj bolj uspešna kot nekoč v Pan Mun Jonu, vendar je za zdaj važno to, da se vojna ne razširi. Rusi pravijo, da je to notranja zadeva Kitajske in da se v to ne bodo spuščali, Amerikanci pa menijo, da je Tajvan legitimna Kitajska. To sta dve tako različni stališči, da ju verjetno nobena stranka ne bo spremenila, prav tako pa je verjetno, da se bo premirje podaljševalo, čeprav so Amerikanci poslali na Formozo tudi bataljon z raketnimi izstrelki.

SZ ne pozablja pri tem na demonstracije v Varšavskim faktom. Pretekli teden je eden od zmagovitih maršalov Konjev, poveljnik sil Varšavskega pakta bil navzoč na proslavi 15. obletnice ustanovitve poljske vojske, Poljski pa je bilo obljubljeno 400.000 ton žita iz sovjetskih za'og. In ker smo že pri Poljski navedimo, da je umrl papež Pij XII., Pacelli, ki je v svoji vaticanški politiki tako izrabljaj Poljsko kot antemurale christianitatis, da se to današnji Poljski v notranjih težavah prav močno počna. Njena severna sosedva onstran Baltika, Švedska, pa odločno terja atomsko oborožitev, češ da se sicer ne more spustiti enakopravno v tekmo z os'atimi narodni in državami. Tu, fe-hr Švedonia, srečna Švedska, ki si že skoraj pozabila, kaj pomeni ogenj in meč vojnege besa!

Obris novega načina nagrajevanja v gospodarstvu

V naših gospodarskih organizacijah vlada veliko zanimanje za spremembe v načinu nagrajevanja in v instrumentih delitve dohodka med podjetji in skupnostjo.

O tem, kakšne spremembe je pričakovati v prihodnjem letu, so razpravljali na nedavnem plenumu Zveze sindikatov Jugoslavije. Predvsem bo treba vse gospodarske organizacije dovesti v enakopraven začetni položaj, da bodo imele vse enake možnosti pri ustvarjanju dohodka. To bo možno doseči na ta način, da se bo izvršilo tesno grupiranje podjetij po tem, kakšna je pri njih stopnja presežka dela, kakšni so proizvodni pogoji, tehnološki proces itd. Na ta način bo nastalo več grup, morda preko sto, in v vsako od njih se bo uporabl poseben kriterij delitve med podjetjem in skupnostjo.

Tesno grupiranje podjetij je nujno, če se hočemo izogniti možnosti, da bi nekatera podjetja na lahek način in brez prizadevanja dosegla večji dohodek (zaradi monopolnega položaja na tržišču, boljših pogojev dela, ugodnejše obrestne mere in zaradi drugih boljših okolnosti) kot nekatera druga podjetja.

Delo pri sestavljanju grupacij je v teku in ko bo zaključeno, bodo predlog proučili sindikati, zbornice in združenja, nakar bo osvojen. Hkrati bo z instrumenti družbenega plana vsaki posebej zagotovljeno doseganje že vnaprej določenega povprečja plač.

Vse izgleda, da bo rešeno tudi vprašanje progresivne stopnje proračunskega prispevka na osebne dohodek in dopolnilni prispevek občne, saj dosedanja stopnja ne deluje dovolj stimulativno na povečanje produktivnosti in na zmanjšanje delovne sile. Splošno mnenje je, da se bo ta stopnja precej ublažila, in sicer tako, da ne bo več zavora, temveč da bo omogočila vzporedno s produktiv-

nostjo dela tudi porast osebnih dohodkov delavcev.

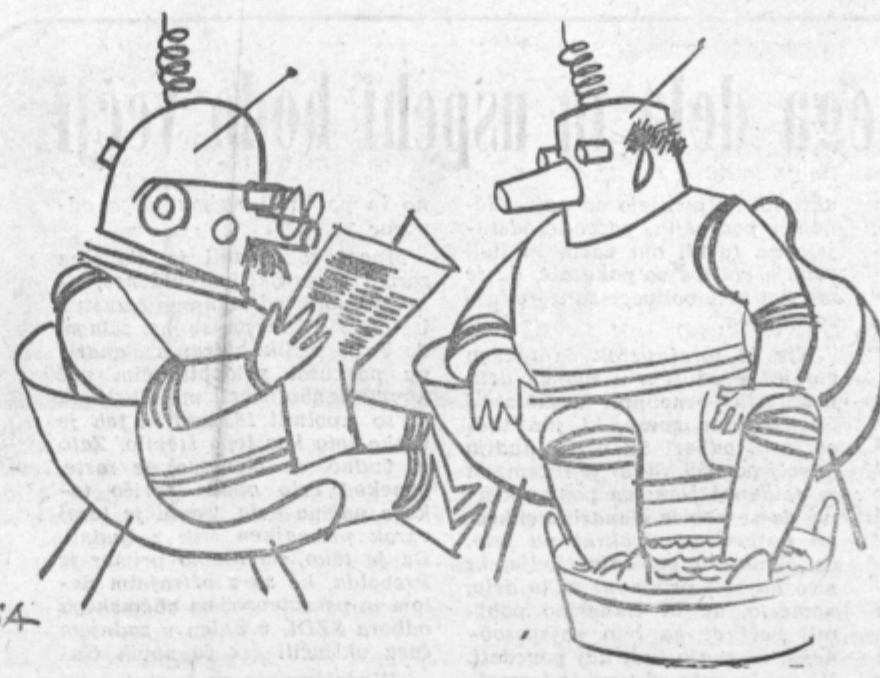
Prihodnje leto ne bo nobenih omejitev, ki bi destimulativno vplivale na proizvajalca in delovne kolektive. Nasprotno, vsakomur bo zagotovljeno, da bo povečal osebne dohodek skladno s povečano produktivnostjo dela.

Minimalni osebni dohodki bodo ostali tudi drugo leto kot instrument delitve med podjetji in skupnostjo, vendar bodo spremenjeni. Doslej so v razpravi trije načini za ugotavljanje minimalnih osebnih dohodkov, in sicer na podlagi delovnih mest, na osnovi poklica in kvalifikacije posameznika in končno na osnovi povprečnega minimalnega osebnega dohodka za vsako grupo. Tretja varianta ima največ prednosti in vse izgleda, da bo obveljala.

Povprečen minimalni osebni dohodek dobimo na ta način, če izvršimo korekturo dosedanjih minimalnih osebnih dohodkov v tem smislu, da njihovo povprečje odgovarja povprečni plači, katero za vsako grupo predvideva družbeni plan in instrumenti delitve. Po ugotovitvi minimalnega osebnega dohodka bo delovni kolektiv po svoji uvidenosti določil minimalne dohodke za vsakega posameznega delavca. V to se ne bo nihče vmešaval. Sindikat in združenje bosta predpisala le razpon med najnižjim in najvišjim minimalnim osebnim dohodkom za vsako grupo posebej, da bi tako onemogočili uravnalovko ali pa pretirano velike razpone.

Te spremembe v načinu nagrajevanja in delitvi bodo vsem podjetjem nudile enake začetne možnosti za doseganje dohodka. Razen tega pa bodo zagotovile, da bodo vzporedno s porastom produktivnosti dela rasli tudi osebni dohodki proizvajalcev. Vse to pa bo ustvarilo pogoje, da bodo delovni kolektivi začeli uporabljati nač. n nagrajevanja po enoti proizvodnje, kar bo še posebej vplivalo na porast proizvodnje v mnogih podjetjih. M. M.

NOVICE NA MARSU

»Ti, ali je kaj novega na Luni?«

»Nič!«

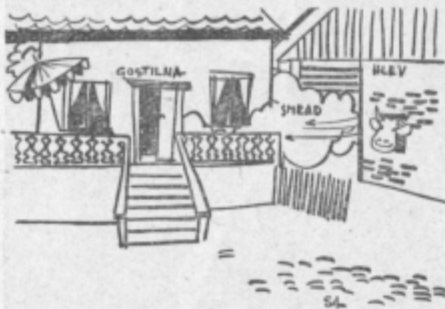
»Kaj potem tam dol na zemlji toliko kriče o nekem »Pionirju.«

ta teden * ta teden * ta teden

Utrinki z zadnje seje

Okrog dolge mize sede odborniki. Kar lepo število jih je, toda med njimi le dve ženi. Na enem koncu mize sedi predsednik občine tov. Anderluh in vodi sejo obeh zborov šmarske občine.

Predmet razprave: Marija Habjan, poročena Bratuš, Korpule 4. Iz raz-
POSEBNA SPECIALITETA ŠMARSKE GOSTILNE:

SVEŽI SMRAD IN ROJI MUH IZ SOSEDNJEGA HLEVA.

prave povzamem, da je bila njej pred leti odvzeta po zakonu o nacionalizaciji gostilna z gospodarskimi poslopi, v zameno pa je dobila staro graščino v Korpulah, ki je nekoč služila celjskim grofom, kadar so to hodili na lov. Habjanova se je pritožila na najvišje instance, ki so odločile, da ji občina da milijon dinarjev odškodnine za gradnjo novega hleva blizu graščine, kjer sedaj stanuje. Sedaj ima namreč živino v svojem nekdanjem hlevu, ki pa je tako blizu nacionalizirane gostilne, da smrad in roji muh iz hleva resno ogrožajo njeno poslovanje. Vsekakor je to proti vsem predpisom sanitarne inšpekcije.

Problem je namreč v tem, da mora živina iz hleva. Da se pa to uresniči, bi morala občina bivši lastnici postaviti nov hlev v vrednosti milijon dinarjev. Občina pa trenutno nima denarja. Tako približno je tekla razprava. Kako bo pa zadeva, ki za Šmarje predstavlja že resen problem rešena, bo pa odločil novi občinski odbor, ki se bo moral s to neprijetno zadevo vsekakor še enkrat spoprijeti.

Druga točka dnevnega reda: Razprava in sprejem perspektivnega načrta šmarske občine.

Načelnik gospodarskega sveta tovariš Kidrič čita važnejša poglavja iz načrta. Družbeni dohodek se bo povečal v petih letih za 40%, ali letno za 8%, osebna potrošnja se bo letno dvignila za 6 do 7%.

Kmetijska proizvodnja se bo letno povečala za 13%.

Elektrifikacija naselij, nova stanovanja in povečanje negospodarskih investicij.

Stedijo ostale panoge, pomešane z nebroj števil. Gostinstvo, obrt, trgovina, gradbeništvo, promet itd. Do tu je šlo vse gladko.

Predsednik občine otvori razpravo. Menil sem, da bo tu mnogo vprašanj, predlogov, mnenj. Saj o tako važnih stvareh, kot je petletni perspektivni plan razvoja, bi se morali odborniki temeljito pogovoriti.

Zmotil sem se. Potem je šlo še bolj gladko kot prej.

Zavladala je tišina. Nič se ni oglasilo. Niti od občinskega zbora niti od proizvajalcev.

Predsednik je dal načrt na glasovanje. Načrt je bil soglasno in brez pripomb sprejet.

Vse je potekalo formalno. Nehote se mi je vsilila misel, zakaj tako. Ali so res vsi odborniki enakih misli, ali se res povsem strinjajo z osnutkom? Morda so osnutek temeljito že proučili v raznih komisijah in svetih in že tam dali svoje pripombe? Morda! In prav bi bilo tako! Ali pa menijo, da se o načrtu ne splača razpravljati, ker bodo morali odborniki združene obsoletske občine še enkrat razpravljati o njem, ko bodo sklepali o načrtu nove, večje občine.

SMARTEK S OSNOVNIMI SREDSTVI, TODA BREZ OBRATNIH.

Naj bo tako ali drugače, vsekakor je tako važen načrt vreden večje obravnave kot je bil na tej seji, čeprav je bila zadnja.

Proti pričakovanju pa je bila živahna in zanimiva zadnja točka dnevnega reda — razno. Res je, da je pri tem največ govoril predsednik zbora proizvajalcev, tovariš Videčnik, ki je nakazal niz pomanjkljivosti in težav, s katerimi se je spopadal zbor proizvajalcev.

Listam po novinarski beležnici. V njej sem si zapisal približno takole:

— Predlog, da kmetijske zadruge zadržijo prispevek v višini 25%, ki bi ga morale odvesti v investicijski sklad občine, so soglasno sprejeli. Občinam je namreč dano v prosti presojo ali naj ta prispevek zahtevajo ali pa se ga odpovedo v korist zadrug. Odborniki so menili z ozirom na važne naloge, da ta sredstva ostanejo pri zadrugah.

— Podjetje »Mesnine« v Podčetrtku ni na pravi poti. Slišati je, da isti človek kupuje živino, prodaja meso, dela obračune, »podjetje« pa je bilo kaznovano zaradi dviganja cen z denarno

kaznijo 60.000 din. Menili so, da se v tem podjetju skriva zasebnik pod socialistično »marelo«. Zato bo moral zbor proizvajalcev tam vtakniti svoj nos in napraviti red.

— S »Smarteksom« so težave. Dobil je obratna sredstva, sedaj trenutno dela usluge za »Metko« v Celju. Vendar to ne bo podjetja postavilo na lastne noge. Potrebni so obratni krediti, brez katerih podjetje ne bo moglo prav živeti.

— Pri Lesno industrijskem podjetju v Mestinju niso odnosi med delavskim svetom in upravo podjetja najboljši. Ne znajo ločiti upravljanja od vodenja. Člani delavskega sveta so odklonili žaganje hlodovine državnemu posestvu Jelšingrad, zasebnikom so pa žagali. Tudi izjava, da direktor ničesar ne pomeni, ni v ponos delavskemu svetu. Tako jih gotovo v šoli za delavsko upravljanje niso učili.

— Gradbeno podjetje Remont je bilo v težavah. Zato mu je občina odredila pavšal namesto rednega obračuna. Ta sklep so nekateri napadali, češ da je bil storjen iz osebnih motivov. Predsednik zbora proizvajalcev je pojasnil, da je bilo to nujno, ker je podjetju grozila likvidacija in bi tako bilo brez dela 150 ljudi.

To in še vrsta drugih stvari je prišlo na dan v zadnji točki dnevnega reda, čeprav so za občino to važni problemi, ki zaslužijo gotovo važnejše mesto na rang lestvici dnevnega reda občinske seje.

Zbor proizvajalcev nove občine bo imel polne roke dela, če bo hotel, da bo takih problemov vedno manj. Prav bi bilo, da bi se predvsem uveljavila misel predsednika, ko je dejal, da bo moral v bodoče zbor proizvajalcev bolj

POD SOCIALISTIČNO »MARELO« PRIVATNA PRODAJA.

zasledovati, kaj se dogaja v podjetjih in kako delajo delavski sveti. To bo vsekakor boljše kot na kraju, ko je po navadi že prepozno, ugotovljati napake ter tolči po kolektivih. —ma

Promet trgovine s kmetijskimi pridelki

Kakor smo že poročali je bila večeraj v Trgovinski zbornici razširjena seja Odbora za odkup in prodajo kmetijskih pridelkov. Na seji so med drugim razpravljali o tržišču kmetijskih pridelkov, preskrbi prebivalstva, odloku o evidenci in kontroli cen ter drugem.

PO KVALITETNIH JABOLKAH DOVOLJ POVPRASEVANJA

Od predvidenega tržnega viška jabolk 1200 vagonov je bilo doslej odkupljenih približno 400 vagonov. V zadnjem času pa odkup ni povsem zadovoljiv. Temu je deloma vzrok slaba organizacija odkupa pri nekaterih zadrugah, ki nimajo dovolj embalaže, skladišč in niti sposobnega kadra. Glede embalaže so posebne težave v tem, da vračajo kupci embalažo iz južnih republik šele po 4 tednih in celo dveh mesecih. Ta embalaža pa je marsikdaj v takem stanju, da ni več uporabna.

V precejšnjih primerih jabolk ne odkupujejo po sortah in kategorijah, kakor to predvideva jugoslovanski standard in dogovor o cenah, temveč kar na »čez«. Zaradi tega pridelovalci ne dobijo pravilno plačanega sadja glede na njegovo dejansko vrednost, upoštevajoč pri tem kvaliteto in vrsto. Dogovorjene cene, ki veljajo kot prodajne cene za zadrugo, so si pridelovalci ponekod zelo napačno razlagali, računajoč, da bo zadruga plačevala jabolka njim po teh cenah. Da bi bila nakupljena cena za jabolka enotna, so izdale poslovne zveze zadrugam enotna navodila o cenah, po katerih naj kupujejo jabolka. Ker s prodajo jabolk trenutno ni težav in je po kvalitativnih jabolkih povpraševanje, si bodo morale zadruge prizadevati, da odkupijo še 500 vagonov jabolk in tako dosežejo predviden odkup. Zbornica bo tesno spremljala odkup in si prizadevala, da se jih odkupi in proda čimveč.

ZASTOJ PRI ODKUPU KROMPIRJA

Dogovor o najvišji nakupni ceni za krompir slabših vrst 8 din in za kvalitetne vrste 11 din pri pridelovalcu, je povzročil zastoj odkupa v našem okraju. Zaradi tega se naš okraj oskrbuje s krompirjem pretežno iz drugih okrajev, kjer je mogoče kupiti krompir po določenih cenah. Pridelovalci v okraju prodajajo krompir individualnim potrošnikom po višjih cenah, preostanek pa bodo verjetno uporabili za krmo. To je sicer v določenem smislu pozitivno, vendar je pojav, da uvažamo iz drugih okrajev za prehrano slabši krompir, dober krompir v okraju pa uporabljamo za krmo, vreden premissljanja.

To je skoraj vsakoleten pojav, ker se pri dogovoru o cenah premalo upošteva fišta proizvodna področja, ki imajo kvalitetnejši krompir in da so proizvodni stroški takega krompirja nujno višji.

PREKUPČEVANJE Z JAJCI

Trenutno zelo primanjkuje jajc. Odkup pri zadrugah je minimalen in ne krije niti najnujnejših potreb. Temu je tudi vzrok porasta cen, ki je prekomeren. To situacijo pa izkorišča večje število tako imenovanih jajčaric, ki nakupujejo jajca po domovih v šmarskem in okoliških področjih ter jih nosijo na trg v Trbovlje in Celje, kjer izkoriščajo trenutno situacijo in navijajo cene. Tako je bilo pred dnevi ugotovljeno, da je samo v Grobelnem vstopilo v vlak 8 jajčaric, od katerih je imela vsaka nad 1000 jajc. Če upoštevamo, da znaša razlika med nakupno in prodajno ceno za jajce od 4 do 7 din, potem je to vsekakor »pošteno« plačano delo. Zbornica bo predlagala pristojnim republikanskim organom, da se tako prekupčevanje z jajci prepreči.

ZA OZIMNICO MED CELJANI PREMALO ZANIMANJA

Večina delovnih kolektivov oziroma potrošnikov se je z ozimnico že precej oskrbela. Sindikalnim organizacijam je bilo v letošnjem letu priporočeno, da naj kupujejo kmetijske pridelke od zadrug, ne pa od zasebnih pridelovalcev. Ugotovljeno pa je bilo, da so kupovali sindikati le del blaga pri zadrugah, več pa pri pridelovalcih. Deloma so bile temu krive tudi zadruge, ki niso bile v stanju zadovoljiti potreb večjih kolektivov in so jih napotile do pridelovalcev.

V večjih središčih, kot n. pr. v Celju pa ni opaziti posebnega zanimanja za ozimnico. Kaže, da se bodo nekateri potrošniki oskrbovali raje sproti preko trgovske mreže, kar je tudi povsem razumljivo, če upoštevamo, da v novih stanovanjih ni primernih klet in je tako nakup ozimnice vezan na precejšen rizik.

TEŽAVE V PRESKRBI Z MESOM

V mesecu juliju so bili v našem okraju ukiniti vsi sejmi in uvedeni za družni dogoni. Ker pa ostali okrajni sejmov niso ukiniti, se kažejo zaradi tega določene težave v preskrbi z mesom. Na zadržane dogone pride zelo malo živine in to ne zadostuje za kritje potreb v okraju, poleg tega pa nekatere zadruge še prodajajo živino izven okraja.

Zaradi takega stanja si morajo mešarska podjetja nabavljati 80% živine na sejmih v drugih okrajih, pri čemer pa nastajajo nepotrebni stroški. Sklepljeno je bilo, da v kolikor v doglednem času ne bodo ukiniti sejmi tudi v drugih okrajih, se bo na področju okraja ponovno uvedlo sejme. Kaže pa, da sejmov ne bo potrebno uvajati v vseh občinah, ker so ponekod zadržni dogoni z uspehom nadomestili dosežane sejme.

V šoštanjski občini so praznovali

V TOPOLŠICI SO ODKRILI SPOMINSKO PLOŠČO, KOT SPOMIN NA DAN, KO JE BILA V TEM KRAJU PODPISANA KAPITULACIJA NEMSKIH OBOROŽENIH SIL ZA JUGOVZHODNO EVROPO

Prebivalci šoštanjske občine praznujejo 8. oktober kot svoj občinski praznik v spomin na prvi partizanski napad na glavno mesto Saleške doline, ki so ga izvedli borci Prvega štajerskega bataljona v noči od 7. na 8. oktobra 1941. leta. V okviru prireditve na ta praznik je bila v nedeljo 12. oktobra v Topolšici najprej slavnostna seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Šoštanju, nato pa še množično zborovanje z odkritjem spominske plošče.

Lepo, toplo in sončno vreme je privabilo minulo nedeljo v Topolšico okoli 2000 prebivalcev Saleške doline. Pa tudi sam zdraviliški kraj se je za ta obisk lepo pripravil. Vse je bilo tako, kot za velik praznik.

Kot uvod v zaključne prireditve na čast občinskega praznika je bila slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, ki so se je razen članov obeh zborov udeležili še sekretar OK ZKS Celje Frane Simonič, predsednik Okrajnega odbora Zveze borcev in narodni heroj Ivan Kovačič-Efenko, zvezni poslanec Peter Šprajc, predsednik OZZ Maribor Jože Globačnik itd. O prazniku, prvem partizanskem napadu in nato o gospodarskih uspehih ter nalogah na področju Saleške doline je govoril predsednik občinskega ljudskega odbora Šoštanj Stane Ravljen.

Po slavnostni seji se je skozi Topolšico razvila povorka, v kateri so sodelovali gasilci, pripadniki predvojaške vzgoje, taborniki in seveda obe godbi na pihala — iz Šoštanja in Velenja. Kmalu za tem pa se je na prostoru pred sindikalno dvorano začelo množično zborovanje. Spregovorila sta ljudski poslanec tov. Jože Marolt in predsednik OO ZB tov. Andrej Stegnar, ki je odkril tudi spominsko ploščo. Za tem je še spregovoril tov. Simonič o velikih uspehih de-

lovnih ljudi šoštanjske občine v letih po vojni.

Veliko pozornosti je vzbudil tudi tisti del njegovega govora, v katerem je osvetlil gonjo nekaterih državnih in partijskih voditeljev vzhodnoevropskih držav in Kitajske proti našemu vodstvu in našim narodom. —mb

Tržnica v Šoštanju!

Za malo pokrito tržnico, ki stoji za Kajuhovim domom v Šoštanju, ne bi mogli trdit, da služi v celoti svojem namenu. Ko smo se pred dnevi mudili v Šoštanju, smo bili priča kaj svojevrstnega tržnega reda.

Na kamnitih mizah in drugih stojnicah je bilo polno bižuterije, osladnih

v mnogih gostinskih lokalih celjskega okraja je slišati kritiko in negodovanje gostov nad slabo kvaliteto vin in visokimi cenami. Za slabo kvaliteto vin (zlasti nizko stopnjo alkohola) največkrat niso odgovorni proizvajalci, temveč se kvaliteta vina poslabša v samem gostinskem podjetju, in sicer že v kleti ali pa v točilnici s prilivanjem vode. Da je temu res tako, nam pričajo gospodarsko kazenski postopki in izrečene kazni.

Tako je Okrožno gospodarsko sodišče v Celju obravnavalo zaradi gospodarskih prestopkov naslednja gostišča in gostinska podjetja:

Gostinsko podjetje Gaberje — Celje je v aprilu v svoji poslovalnici »Drameljčan« prodajalo vino, ki je imelo v

točilnici 8,7 vol. % Mlgh (volumskega odstotka maligana), v kleti pa 9,3 vol. % Mlgh, iz česar izhaja, da je bilo enemu litru vina v točilnici prilito 6,5% vode. Sodišče je podjetju izreklo denarno kazen v višini 50.000 din.

Restavracija »Skalna klet« v Celju je v aprilu prodajala belo vino, ki je imelo v točilnici 8,7 vol. % Mlgh, v kleti pa 10 vol. % Mlgh. K enemu litru vina v točilnici je torej bilo prilito 13% vode. Sodišče je to gostišče kaznovalo z denarno kaznijo 20.000 dinarjev.

Gostinsko podjetje »Branibor« v Celju je ravno tako v aprilu prodajalo vino, ki je imelo v točilnici 8,3 vol. % Mlgh, v kleti pa 9,8 vol. % Mlgh. K enemu litru vina v točilnici je bilo prilito vode za 15,3%. Sodišče je podjetju izreklo denarno kazen v višini 50.000 dinarjev.

Restavracija »Kladivar« v Celju je v aprilu prodajala belo vino, ki je imelo v točilnici 9,2 vol. % Mlgh, v kleti pa 10,2 vol. % Mlgh. V točilnici je torej bilo k enemu litru vina prilito 10% vode. Ravno tako tudi rdeče vino, ki je imelo v točilnici 8,8 vol. % Mlgh, v kleti pa 9,3 vol. % Mlgh. Sodišče je restavracijo kaznovalo z denarno kaznijo 50.000 dinarjev.

V Hotelu »Bohor« v Rogaški Slatini so v juniju prodajali rdeče vino, ki je imelo v točilnici 8,44 vol. % Mlgh, v kleti pa 9,28 vol. % Mlgh. To vino pa je bilo kupljeno z maligansko stopnjo 9,6%. K enemu litru vina v točilnici je bilo prilito za okrog 9% vode. Podjetje je bilo kaznovano z denarno kaznijo 50.000 din, odgovorna oseba pa z denarno kaznijo 5000 dinarjev.

Gostišče »Pri mostu« v Slov. Konjicah je v prvi polovici leta 1958 prodajalo vino in pelinkovec, h kateremu je prilivalo vodo, tako da je na dan kontrole izkazovalo pri vinu 144 litrov viška, pri pelinkovcu pa 11 litrov. Bivša upravnica tega gostišča je organu inšpekcije in tudi pred sodiščem priznala, da je razlika nastala s prilivanjem vode v sod v kleti. Tako je podjetje prodalo 144 litrov vode za vino in 11 litrov vode za pelinkovec ter potrošnike oškodovalo za preko 42.000 din. Sodišče je bivšo upravniko kaznovalo z denarno kaznijo 15.000 din, gostišču pa odvzelo premoženjsko korist v znesku 42.200 dinarjev.

„Krstitelji“ vin pred sodiščem

V vseh navedenih primerih so izvršile kontrolo tržne inšpekcije, ki so odvezle vzorce vin iz kleti in točilnic ter vzorce dale v strokovno laboratorijsko analizo Okrajnemu higienskemu zavodu v Celju oziroma Kmetijskemu inštitutu v Ljubljani. Analizni izvid in strokovna mnenja teh ustanov so pokazala, da vzorci odvzetih vin v točilnicah glede na odstotek alkohola in hlapne kisline niso bili primerni, ker je vino zalito z vodo. Pri tem pa je tudi važna okolnost, da je v nekaterih podjetjih in gostiščih tudi vino v kleti izkazovalo znatno nižjo stopnjo alkohola od tiste pri nakupu, kar je razvidno iz računov. Nabavna in prodajna cena se v glavnem ravna po odstotku alkohola. Vsa gostinska podjetja in gostišča, ki so bila kaznovana, so vina prodajala z označbo tiste kvalitete, po kateri so bila nabavljena in seveda tudi ceno določila po deklariranem odstotku alkohola. Skoraj v vseh primerih je cena enemu litru vina presegala 250 dinarjev.

Zastopniki obožanih gostinskih podjetij in gostišč so se zagovarjali, da je kontrola nad gostinskimi osebami, zlasti natakarcirami težka, da vino v točilnicah izhlapeva itd. Sodišče pa takšnih izgovorov ni moglo upoštevati, ker bi na ta način gost ne bil zaščiten pred brezvestnim ravnanjem takšnih gostinskih uslužbencev, ki so očitno prillivali k vinu vodo in si na ta način ustvarjali postranski zaslužek. Ravno tako je nemogoče, da bi alkohol izhlapeval v tako visokem odstotku pri pretakanju vina v točilnici, saj je analiza ugotovila, da je bila spremenjena tudi kislina vin, ka očitno kaže, da je bila prilita voda.

Organi upravljanja gostinskih podjetij ter kolektivni gostišči bodo vsekakor morali posvečati več pozornosti solidnemu poslovanju, posebno pa povečati kontrolo in odgovornost nad tistimi gostinskimi delavci, ki se poslužujejo socialističnemu gostinstvu tujih in škodljivih dejanj. Saj mečejo z njimi slabo luč na celotno naše gostinstvo, ki je doseglo po osvoboditvi že lepe uspehe. Upajmo, da bodo izrečene kazni vzgojno vplivale na te kolektive in da se v teh gostiščih ne bo več zgodilo kaj podobnega. A. S.

Kulturni spomeniki Celja in okolice

STARA GROFIJA

Najmarkantnejše poslopje mesta Celja je njegova Grofija, ki s svojo mogočno južno fasado dominantno obvladuje savinjsko veduto mestnega organizma, medtem ko se s svojo dvoriščno stranjo preko igrivega motiva stebriščnih arkad neprisliljeno vključuje v njegovo notranjo podobo.

Mesto, kjer Grofija stoji, ima dvatisočletno gradbeno tradicijo, saj so bili pod njeno vzhodno fasado najdeni ostanki rimske (freske) in srednjeveških stavb, pač stranskih poslopj mestnega gradu, katere je l. 1580 kupil grof Jobst Jožef Thurn od nadvojvode Karla II. Imenovani grof je dal stara gotška poslopja podreti ter na njihovem mestu zgraditi sedanjo palačo imenovano »Grofijo«. Iz arhivskih in stilno-kritičnih razlogov moremo čas nastanka palače postaviti v decenij okoli l. 1590. Tedaj je stavba obsegala samo današnje enonadstropno jedro, ki je bilo proti Savinji pomaknjeno preko mestnega obzidja ter v pritličju spremenjeno v bastijo. Njena stavbna organizacija je še sedaj jasna: v vzhodnem traktu so se nahajali domestikalni, v glav-

karja, ki je bil severnoitalijansko, verjetno benečansko šolan.

Renesančno statično koncipirano stavbo je zaključevala mogočna trapezasta streha, ki ji je s svojo strmo kantileno dajala nekaj severnjaškega dinamizma in s tem posebnega razpoloženja, ki ni razpoložljivo z izključno italijanskih stilnih pozicij, ampak je produkt medsebojne mešanice obeh smeri.

Izgleda, da je grofom Thurmom novozgrajena stavba postala kmalu premajhna, zato so okoli 1620. leta prizidali na zapadu dolg ozek prizidek, katerega so na jugu naslonili na mestno obzidje, na severu pa so ga pomaknili približno 2,5 m pred severno fasado jedra. Tudi to poslopje je bilo enonadstropno ter proti Savinji opremljeno z velikim zidanim erkerjem. V pritličju je obsegalo remizo, orožarno in hlev, v nadstropju pa večjo dvorano in vrsto štirih sob.

Kmalu po nastanku prizidka, so grofje, sledeč novim baročnim zahtevam po boljši stanovanjski komunikaciji in po razkošnejšem dostopu v piano nobile, zgradili okoli l. 1640 sedanje arkadne hodnike, v katerih sicer žive takrat prevladujoči italijanski renesančni vzori, a

Večje predelave je Grofija doživela v drugi polovici 18. stol. za vlade grofa Maksimiljana Zige Thurna in njegove žene Filipine Herberstein, katerih naslikana grba sta še opazna nad nekdanjim vhodom v remizo. Usodni posegi v njeno stavbno organizacijo pa so se začeli šele z leti 1869-1872, ko je mestna občina kupila Grofijo ter jo preuredila v šolske namene. Takrat je bil zapadni prizidek dvignjen za drugo nadstropje, opremljen z lesenimi mostovži ter v njega vdolano štiriramno stopnišče. Jedro samo je doživelo predelave predvsem v notranjstvi, zunaj so mu spremenili le okna.

Po izselitvi šole l. 1913. je mestna občina namestila v Grofijo okrožno sodišče, ki je v njej poslovalo prav do 1945. Stavba je zopet doživela vrsto predelav, ki so ji bile samo v škodo. V letih 1926 do 1927 so obnovili njeno zunanjsčino (od takrat njena neokusna, skoraj črna barvna prevleka), in balkon ter odkrili in restavriral slikarstvo glavne dvorane, imenovano odtlej »Celjski strop«.

Ker je stavba med zadnjo vojno močno trpela, so jo po vojni za silo obnovili ter vanjo namestili obe važni kulturni ustanovi: muzej in študijsko knjižnico.

V takem stanju je Grofija dočakala leto 1958., ki naj pomeni prelomnico v njenem gradbenem življenju. Kar se je doslej nesmiselno predelovalo v korist raznim trenutnim potrebam, naj se umakne ustvarjalni volji arhitekta-konservatorja, ki bo iz stavbe znal izvabiti vse one načrte in skrivnosti, katere si je stavba nabrala v teku svojega večstoletnega življenja in ki čakajo razodetja. Pri tej obnovi bo moral zapadni prizidek iz tehničnih razlogov pasti, nadomestil ga bo novi trakt, ki bo smiselno in funkcionalno kar najtesneje povezan z jedrom. Obnovljena Grofija bo po svoji kulturni obliki in vsebini postala eno glavnih prosvetnih žarišč Celja in okolice. Zelimo samo, da bi se obnova stavbe čim hitreje in čim uspešneje razvijala ter tako ohranila enega arhitektonskih biservov Slovenije, na katerega je in bo upravičeno ponosno Celje in njegovo prebivalstvo.

Jože Curk

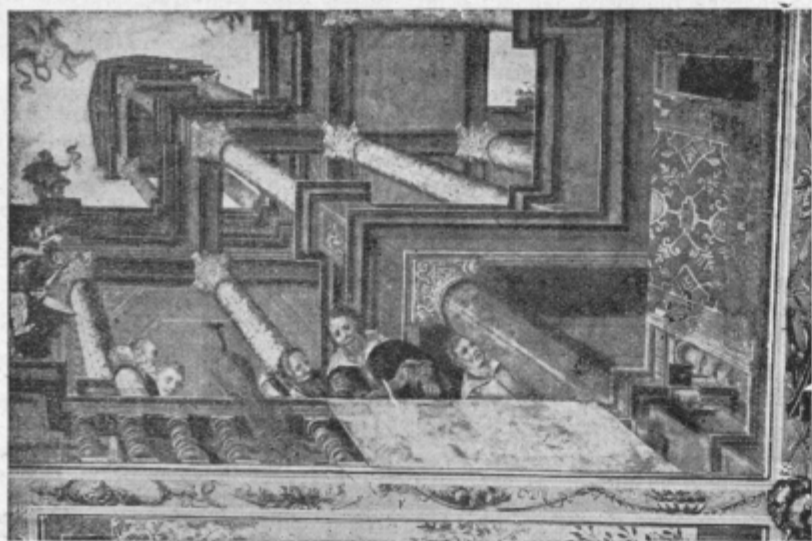

KAREL GULLERS: PRVA IN TRETJA GENERACIJA (SVEDSKA)

Mednarodna razstava fotografij »Družina in človek«

Mednarodna razstava fotografij pod naslovom »Družina in človek« bo v Zagrebu in Ljubljani. Ta razstava je namenjena dostojanstvu človeka, njegovim vsakodnevnim doživetjem trpljenja, sreči, slabosti, vzvišenosti, okrutnosti, ljubezni in sovraštvu.

To mednarodno razstavo fotografij si je zamislil in izvedel po dvehletnem napornem iskanju posnetkov direktor oddelka v Muzeju sodobne umetnosti v New Yorku. Na tej fotografski razstavi bo preko 500 posnetkov iz 68 držav. V Ljubljani bo gostovala od 19. decembra do 19. januarja.

Detajl znamenitega »Celjskega stropa v Grofiji

nem dominalni, v pritličju gospodarsko-utilitarni, v nadstropju gosposki prostori (piano nobile). Glavni trakt je bil simetrično koncipiran, v arhitektonsko poudarjeni osi se je nahajala glavna dvorana z balustradnim balkonom proti Savinji ter mogočno tempera slikarstvo iz približno l. 1600 na stropu. Ta slikarja, ki je lep primer mešanice poznorenesančnega kvadraturizma in zgodnjebaročnega iluzionizma, je delo sli-

so močno rusticirani. Dostop do prizidanih galerij je bil prvotno raven, a so ga pozneje nadomestili s sedanjim enoramnim stopniščnim dozidkom, katerega krasi grb grofov Thurn-Vallesassina.

Z dograditvijo prizidka se je zaključil stavbni razvoj Grofije, ki obsega čas od 1580 do 1660, torej dobo 80 let, ko so se po peripetijah antireformacije polagoma umirili duhovi in se začeli pripravljati na bogato žetev baroka.

V tesni šoli širok pouk

Še v avstrijskih časih so zgradili v Podčetrtku šolo, ki stoji skrita v senci kostanjev, odmaknjena od naselja. Navidez čedna, visoka je odgovarjala kratratnemu načinu poučevanja, danes pa delavnemu šolskemu upravitelju tov. Brileju, ki je zaslužen napredni šolnik, saj je že dvakrat za požrtvovalno pedagoško delo odlikovan od predsednika republike, ta stara šola zaradi tesnih prostorov dela preglavice.

Stiričlanski učiteljski kolektiv išče nove metode dela in skuša šolo čim bolj približati življenju. Po vseh koticah so izdelki tehničnega krožka, električne napeljave, uvajajo neke vrste pionirsko

samoupravljanje v pionirski banki, mlečni kuhinji. Reformirana šola skuša tu najti trdna tla, saj že dolgo poskušajo kljub tesnim prostorom dati

pouku širino v obliki delnega skupinskega pouka, posebnega skupinskega načina spraševanja, da so učenci sproščeni in se že tu v malem navajajo na delo, ki ga bodo opravljali v življenju. Vzгляд Brilejeve šole, saj lahko tako rečemo, je našel svoj odsev tudi v delu sosednjih šol: v Virštanju, v Pristavi, toda vsepovsod so ovire v tesnih prostorih in pomanjkanju gmotnih sredstev. Obsoteljčani že komaj čakajo, da bodo zgradili obsotelsko osemletko, ki je v prihodnjih petih letih predvidena nekje pri Imenem.

Učitelji-komunisti so zborovali

Pred dnevi so se zbrali v Soštanju prosvetni delavci — komunisti. Sestanek je vodil sekretar občinskega komiteja tovariš Jože Marolt. Pogovorili so se o študiju programa ZKJ in sklenili, da bodo program temeljito proučili na grupnih sestankih sindikalne podružnice v Soštanju, Velenju in Smartnem ob Paki. Tja bodo povabili tudi učiteljstvo oddaljenih vasi.

Natečaj slovenske drame na Delavskem odru

Naše amaterske igralske skupine že dolgo vrsto let pogršejo v svojem repertoarju izvirne slovenske dramske tekste s tematiko, ki je last našega časa, s tematiko, ki obravnava naše življenjske probleme. Ta repertoarna kriza je zelo občutna in jemlje amaterskim igralskim skupinam nekaj tiste sočnosti in neposrednosti, ki jo prinese popolnoma nehoti na oder vsak domači tekst.

Zato se je v letošnji sezoni odločil Delavski oder v Ljubljani, da razpiše natečaj za izvirno slovensko dramo, komedijo, enodejanko, mladinsko in otroško igro. Ta akcija Delavskega odra pa ima širši namen, kot bi se zdelo na prvi pogled. Predpostavljamo, da danes v Sloveniji mnogo ljudi piše in ustvarja drame, ki so take ali drugačne kvalitete. Vemo, da ne pišejo te drame, komedije in enodejanke samo tisti ljudje, ki jim je pisanje poklic. Vemo, da jih mnogo piše iz ljubezni do tega dela in iz lju-

bezni do slovenskega gledališkega ustvarjanja. Toda ti ljudje, kot je že stara in žalostna resnica pri nas nikjer ne morejo tega svojega dela plasirati. Malokdo se danes zanima za te tekste, za katere je očitno, da so pisani s srcem ne pa s potrebnim dramaturškim znanjem. Delavski oder ob svojem razpisu, ki se bo zaključil 1. novembra tega leta, nima samo tega namena, da bi poiskal, nagradil ali celo izdal najboljši dramski tekst, ki ga bo dobil. Ima namen, da poleg treh nagrad (od 100.000 do 50.000 din) pomaga tistim dramatikom, ki so idejno pokazali veliko smisla za ustvarjanje dramskih tekstov, pa jim primanjkuje osnovnega poznavanja dramske gradnje. Delavski oder upa, da se bo njegovemu razpisu odzvalo čim večje število dramatikov s svojimi dramami, ker ta natečaj interesira ne samo celotno amatersko gledališko javnost, ampak tudi dramatikne same.

Glasbeno življenje v celjskem okraju močno razvito

OKRAJNI SVET ZA KULTURO IN PROSVETO JE ZASEDAL

Pred kratkim je imel Svet za kulturo in prosveto OLO Celje redno sejo, na kateri je obravnaval predvsem problematiko glasbenega življenja v okraju. Glasbeno življenje, ki je osnovano na izrazito amaterski bazi, je v Celju in okolici izredno močno razvito, saj deluje v njemu 166 raznih zborov. Kljub tej razveseljivi podobi pa kaže amaterizem znake razkroja, ker je prišel do meja, kjer začenja profesionalizem, katerega provincialni milje zaradi tehničnih, finančnih in obsekulturnih razlogov ne zmore. Valovi moderne glasbe z izrazito polifonijo in široko kromatiko so butnili ob jezove lokalnih zborov, ki

goje melodično pesem ter jih zamajali. Mladina hoče novo, starejši vztrajajo na tradicijah: iz tega nastajajo nasprotja, ki povzročajo, da v večini zborov ni dotoka mladine, zaradi česar zborovsko življenje in njegove podedovane oblike polagoma propadajo. Namesto njih se pojavljajo manjše skupine, ki goje zabavno in jazovsko glasbo ter utirajo pot sodobnejšim glasbenim oblikam, ki se ne dajo več umetno zadržati. Te mlade zборе bo treba v bodoče posebej negovati, ker bo iz njih zrastle naše novo, moderno glasbeno življenje.

Pod drugo točko je Svet obravnaval predlog Zakona o narodnih parkih, ki

je izzvenel v željo, da se naše pokrajinske in naravne lepote ne kvarijo in uničujejo kot doslej, da pa se tudi ne zapirajo popolnoma tehničnim potrebam modernega turizma.

V nadaljnjem je Svet obravnaval sugestijo zbiranja materiala ter inventarizacije vseh predmetov in objektov, ki bi lahko tvorili eksponate bodočega tehnično-muzejskega centra, potrebo po oznaki vseh zaščitnih kulturnih spomenikov ter končno sklep, da se bo v bližnji bodočnosti sklicala skupna seja okrajnega in občinskega sveta za prosveto in kulturo, ki bo obravnavala problematiko Grofije in Mestnega muzeja.

J. C.

film • film • film • film • film • film

Film H-8 v Celju

Najboljši domači film tega leta je vsekakor H-8. Na filmskem festivalu v Pulju je dosegel prvo mesto. Temu filmu je dalo občinstvo, kot ocenjevalna komisija vse priznanje in hvalo.

Iz povsem navadne zgodbe so uspeli ustvariti film velike napetosti in razgibanosti. Sam film deluje neposredno, tako, da slehernega pritegne in ga vodi do konca zgodbe. To je konec koncev film, ki je osvobojen vsakega formalizma, »poetičnih« ambicij. To je film, v

katerem je vse funkcionalno s smislom za dovršenost, predvsem pa je zgodba zelo enostavna, toda na moč prepričljiva. Seveda ima tudi svoje slabe strani, vendar so te v primerjavi s celoto malenkostne.

In kdo so avtorji tega filma? Scenarij sta v »kooprodukciji« napisala Berkovič in Butarac, režiral je Nikola Tanhofer, izdelal pa ga je Jadran film.

Film H-8 bo v prihodnjih dneh na sporedu tudi v Celju.

Stancer Milan:

Moja rast

Zerjavi nad polji in moje pobeglo detinjstvo...

Rastel sem v volčjih nočeh, ko se po naši raztrgani zemlji ni kupovalo cvetje za obletnice mater in očetov, temveč samo za njihove grobove.

In še in še mračni krematorji grozijo in še in še iz groze v grozo svet pehajo.

Zerjavi nad polji letijo in žalost polji in rek v razbeljenem somraku topijo.

Zerjavi nad polji letijo... Sence grobov v moji duši trepetajo in trgajo mlado srce.

Zerjavi nad polji letijo in z njimi sence grobov. Zerjavi nad polji. Zerjavi nad rekami. Zerjavi. Crni zerjavi...

TITO O KMETIJSTVU Zadnji dnevi...

(Nadaljevanje s 1. strani)

nali napačno, je dejal tovariš Tito, če bomo na človeka gledali vsaj tako, kakor na tovarno, z enako skrbjo in razumevanjem. Povsod bi se morali prepričati ali lahko naši delovni ljudje store tisto, kar od njih zahtevamo, in ali imamo pravico zahtevati od njih tudi tisto, kar je skoraj nemogoče in kar škoduje njihovemu življenjskemu standardu.

Ko je govoril o storilnosti, je tovariš Tito poudaril, da si moramo prizadevati, da bi se povečala delovna storilnost, od katere je predvsem odvisen življenjski standard samih delavcev. V tej zvezi je med drugim dejal, da zahtevamo na večje težave tisti delavci, ki so zaposleni v zaostalih industrijskih podjetjih s staro tehniko, kakor delavci, ki so zaposleni v novih podjetjih s sodobno tehniko. V takšni novi in sodobni tovarni ni moč delovne storilnosti pripisati samo delavcem, marveč tudi sodobnim tehničnim sredstvom, medtem ko bi delavci v starih podjetjih s svojimi telesnimi in umskimi sposobnostmi zboljšali proizvodnjo, če bi imeli ustrezne pogoje. V mnogih krajih so prišli že tako daleč, da naprej ne morejo več razvijati delovne storilnosti. Zato prav zdaj delamo na tem, je dejal tovariš Tito, da odstranimo veliko razliko med posameznimi panogami indu-

strije v tem oziru, da zaradi tega ne bodo prizadeti tisti delavci, ki delajo v starih in zaostalih podjetjih in ki niso krivi, da ne morejo še bolj povečati delovne storilnosti in zmanjšati proizvodnih stroškov.

Nato je tovariš Tito govoril o plačnem sistemu in dejal, da še ni tak, kakršen bi moral biti. Zato si zdaj prizadevamo urediti ta plačni sistem in naša želja je, je med drugim dejal tovariš Tito, da ustvarimo takšen plačni sistem, ki bo res zadovoljil naše delavce, naše delovne kolektive in vso našo skupnost.

Tudi o varčevanju je tovariš Tito spregovoril nekaj zelo tehtnih besed. Med drugim je dejal, da v mnogih krajih premalo mislijo na varčevanje in da še zmerom na različne načine razsipajo sredstva. Ko je omenil nekaj primerov razsipništva pri gradnji novih tovarn in urbanističnem urejanju mest, je dejal, da je vprašanje, ali lahko naša skupnost v času ko ljudje v mnogih krajih še nimajo niti nekaj milijonov, da bi si ustvarili najnujnejše pogoje za življenje in razvoj, dovolj, da na drugih straneh ne varčujemo in da razsipamo sredstva. Jasno je, da tega ne moremo. Zato moramo paziti na to in povsod uveljaviti zavestno in nujno potrebno varčevanje.

trmoglavni nasproti investicijam, ki bodo tudi kmetu več koristile, ker bo več pridelal. V sodobnem kmetijstvu pa je treba seveda investirati, treba je orati s traktorjem in globoko, zemljo je treba dobro pognojiti z umetnimi gnojili in hlevskim gnojem, poleti je treba delati nekoliko več, skratka treba je vložiti več sredstev in več dela. Mi v praksi izpričujemo, kaj pomeni takšno delo, in dosegli smo, da lahko v tako sušnem letu, kakor je bilo letošnje, dosežemo velik donos koruze in pšenice, takšen donoski je celo presegel lanski, na poljih, obdelanih na sodoben način.

Kaj to dokazuje? To dokazuje, da nismo več odvisni od »milosti neba« in od tega, ali bo deževalo ali ne. To pomeni, da je od nas samih odvisno, kako bo to vprašanje urejeno — in to naj bi spoznali tisti naši nejeverni Tomaži med kmeti, ki se iz raznih razlogov nočejo vključiti v zadrugo ali od nje zahtevati pomoč pri delu.

Ko je govoril o preskrbi našega prebivalstva, je tovariš Tito med drugim poudaril, da je bilo minulo leto izredno plodno in da je tudi letošnja letina kljub suši enaka petletnemu povprečju, kar je treba pripisati sodobnemu načinu kmetovanja predvsem v naših državnih posevkih. Kljub temu pa se mnogi vprašujejo, je dejal tovariš Tito, zakaj cene naraščajo, če je vse dobro obrodilo? Tovariš Tito je v tej zvezi dejal: »Mi vemo, da so pri tem objektivni razlogi, poznamo pa tudi subjektivne razloge. Toda mnogo manj so tu kriva nezadostna gmožna sredstva, z boljšo organizacijo, z več smisla za potrebe ljudi tistih, ki so dolžni skrbeti za to, na primer v trgovini, bi se to ne zgodilo. V Sloveniji, denimo, je obrodilo vse, ker so bili ugodni pogoji in dovolj dežja. Tam imajo toliko sadja, da se je drevje kar lomilo pod njim. Prav tako je zelo dobro obrodil krompir, razno drugo sočivje itd. Vse te pridelke bi radi prodali po vsej državi in ponujajo jih po ugodnih cenah. Nekaterim našim trgovcem, grosistom in drugim pa ne ustreza, da bi kupili mnogo blaga po nižji ceni, marveč jim ustreza, da kupijo blago po višji ceni, ker dobe tako več sredstev. To je brezdušno? To ni socialistična trgovina, to je spekulacija in tako ne bi smeli delati na račun naših delovnih ljudi!

Ni dvoma, da ponekod zadevamo na težave, imamo pa tudi subjektivne činitele, kakor je lov za dobičkom itd. Tudi nekateri naši odbori so bili zapleteni v to ali pa so premalo pazili na takšne pojave. Tu imamo anomalije: na eni strani ima škodo proizvajalec, na drugi pa potrošnik, korist pa samo posredovalec. To moramo odpraviti in zato moramo delati vsi skupaj.

Zadnji del svojega govora je tovariš Tito posvetil zunanepolitičnim vprašanjem. Med drugim je dejal, da je mir v zadnjem času sicer v nevarnosti, ker se stvari ostro do rezila noža, vendar je treba upati, da do vojne ne bo prišlo, ker se ljudje vojne boje in ker čedalje bolj prihaja do izraza to, da mir vendarle ni odvisen od peščice odmirnih ljudi, marveč od javnega mnenja vsega sveta, od vseh miroljubnih narodov, kamor spada tudi naša dežela, katere glas v svetu je zelo močan. Dejaj je tudi, da naša vlada in naši narodi zagovarjajo pravice kolonialnih narodov, da si sami upravljajo, ker smo proti kolonializmu in ker je to v skladu z našimi osnovnimi načeli. Obsodil pa je tudi vzhodne dežele, ki so jih ideološke razlike v mnenjih prenese na državno linijo in nas po krivem napadajo ter zmerjajo z izrazi, ki so sramotni in nedostojni kulturnih ljudi. V tem pogledu sta šli Bolgarija in Albanija celo tako daleč, da sta že prešli na teren iredentizma. Tovariš Tito je na koncu svojega govora dejal, da naše ljudstvo ne želi sporov in želi da bi se odnosi čimprej izboljšali. Zelo radi bomo sprejeli od njih določene pozitivne stvari, ki so koristne za razvoj naše skupnosti, ne bomo pa se izneverili stališču, da nihče nima pravice vmešavati se v naše zadeve, in da lahko sami upravljamo svojo deželo.

Dovolj važna okolnost: polletni občni zbor kmetijske zadruge in zbor volivcev, na katerem naj bi vranski občni postavili »piko na i« — se mi zdi, da je preteklo nedeljo dopoldne privabila vse premalo število občanov vranske občine pod krov kinodvorane. Je bila mar to resignacija »nad bojem brez upa zmage«, malodušnost, užaljenost? Nad čim in zakaj?

S kakimi 130 člani zadruge in volivci so najprej opravili polletni občni zbor. Slišali smo poročila upravnega in nadzornega odbora, gospodarsko in finančno poročilo, predloge za kandidate za družnega sveta ter vrsto umestnih kritičnih pripomb.

Gospodarski položaj vranske zadruge se je v zadnjih letih močno utrdil. In če izvzamemo nekatere slabosti organizacijskega značaja, je treba priznati, da je vranska zadruga to leto kar dobro gospodarila. Res pa je, da po vprašanju uvajanja konkretnih proizvodnih odnosov članstva z zadrugo v obliki kooperacije ali skupnosti s strani vodstva (vsaj starega!) ni bilo dosti storjenega. Čitanje poročil se bliža kraju. Volivci

ske ambulante in osemenjevalnice. In baje nam hoče Zalec vzeti živinozdravnika, toda živinozdravnik mora ostati tu, ker ga naš živinorejec rabi. In naš okoliš je dovolj močan, da bi moral imeti lastno ambulanto.

»Kdo vam le hoče vzeti živinozdravnika! Toda stanovanje mu bo treba preskrbeti, da vam sam ne bo ušel.«

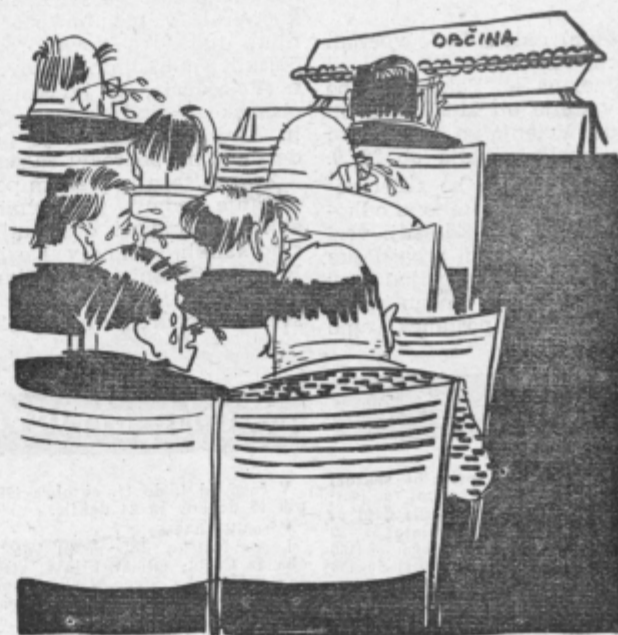
Se en previdno-preračunljiv in nujen predlog se utrga iz množice:

»Ambulante je treba takoj začeti graditi in mesto takoj zakoličiti ker 14 dni smo že občina, potem ne več. Vprašanje je, če nam bo ambulanto potem nova občina začela graditi?! Naj še danes občni zbor zglasuje prispevek KZ Vransko v ta namen!«

Zadruga je pripravljena prispevati 400.000 din. In tako bodo še vedno nezaupljivi Vrančani hitro začeli graditi ambulanto — dočler so še občina...

NA DAN MRTVIH BOMO ŽE V DRUGI OBČINI

Po zaključnem polletnem občnem zboru KZ otvori predsednik vranske občine zbor volivcev te, »danes še obstoječe

Nismo več odvisni od „milosti neba“

Dobršen del svojega govora je tovariš Tito posvetil kmetijskim vprašanjem, preskrbi prebivalstva in s tem v zvezi zboljšanju življenjskih pogojev naših delovnih ljudi. V tej zvezi je med drugim dejal: »Imamo pogoje, da razvijamo tudi svoje kmetijstvo, in zato smo mu dali zdaj prednost. Le da moramo v tem oziru lomiti odpor, ki ga dostikrat izpričujejo učene glave in zaostale trde glave tistih, ki gledajo stoletja nazaj in uporabljajo star način obdelovanja zemlje, ker ne verjamejo, da je moč na istem hektaru namesto 8 metrskih stotov pridelati 70 in več metrskih stotov koruze ali pšenice ali desetkrat več

drugih kmetijskih pridelkov. Mi smo to v praksi tudi dokazali in to je očitno. Jasno je, da so pri tem potrebne velike investicije, toda mi smo za to že mnogo dali, mnogo bomo pa še dali. To bomo storili zato, ker bomo spričo visoko razvitega lastnega kmetijstva dosegli, da ne bomo več odvisni od tuje in uvoza. Naši delovni ljudje pa bodo ceneje in lažje prišli do potrebnih kmetijskih pridelkov iz proizvodnje v naši lastni deželi.

Na tem mestu moram reči, da so nekateri kmetje v vseh naših republikah glede modernizacije in intenzifikacije našega kmetijstva nekoliko nejeverni in

Več konkretnega dela in uspehi bodo večji

(Nadaljevanje s 1. strani)

nov, v Zvezo komunistov pa 22 mladih ljudi iz tekstilne tovarne. Podobno sliko nam kaže tudi vključevanje članov v Zvezo komunistov, saj je bilo v devetih mesecih letošnjega leta sprejetih v celjskem okraju le nekaj čez 300 novih članov. Možnosti pa so znatno večje, zlasti med mladino in delavci, pa tudi med kmečko mladino, ki se ponekod zelo aktivno vključuje v napredno kmetijstvo.

Da bi na tem področju dosegli večje uspehe, bo potrebno poživeti delo osnovnih organizacij SZDL, delu bo treba dati več vsebine, da se bodo člani čutili koristne pri raznih konkretnih akcijah, ki jih prav v tem razgibanem času našega razvoja ne zmanjka. Kjer so osnovne organizacije preveč razdrobljene, bi jih kazalo morda združiti tako, da bi na deželi obsegale področje kmetijske zadruge. Tako bodo odbori kvalitetno boljši in imeli bodo konkretno področje dela v zvezi s kmetijskimi nalogami pod okriljem zadruge. Članarino pa naj bi pobirali najspособnejši odborniki in to v vsaki vasi posebej. Tako se bo stanje prav kmalu izboljšalo.

Vsekakor je pri tem potrebna večja pomoč občinskih odborov SZDL. Dolje se je namreč vse preveč uveljavila taka praksa, da se o tem na sedežih občin načelno sicer veliko razpravlja, konkretnih akcij in zadolžitve pa ni dovolj. Tako ostane po navadi vse

na sedežu občine, na vasi pa se stvari ne premaknejo naprej.

Zato ni prav nič čudno, da ugotavljamo, da so nekateri tovariši v občinah preveč obremenjeni, saj jih je skoraj videti povsod in ne zmorejo pri najboljši volji vsega. Okrog njih je pa praznina, ker nimajo dovolj sodelavcev, ki bi tudi lahko marsikaj storili. V tem naglem razvoju morajo vodstva političnih organizacij prenašati odgovornost čim bolj na članstvo. Saj se mora vsak naš človek v naši družbi čutili soodgovoren predvsem na svojem delovnem mestu in pa seveda v organizaciji, katere član je.

Tovariš Tito je v Zemci dejal, da vodilni ljudje na vrhu ne morejo sami vsega, potrebno je sodelovanje vseh delovnih ljudi, če hočemo doseči hitreje boljše življenjske pogoje. Prav tako velja za vodilne ljudi v okraju in občini, da vsega ne bodo zmogli sami brez sodelovanja ostalih ljudi, predvsem proizvajalcev.

Sedaj, v času razgibanega političnega dela, ko se osnovne organizacije SZDL pripravljajo na občne zbornice, ko sestavljajo analize svojega dela, ko se pripravljajo na volitve zadržanih svetov, je najboljši čas, da poživimo politično delo, da preidejo k bolj konkretnim nalogam ter hkrati s tem vključijo v članstvo vse, ki imajo za to pogoje. Teh pa je ogromna večina. Tako bomo lažje delali in uspehi bodo večji.

-ma-

Prvi predlog za predsednika nove obsotelske občine

Pred dnevi so se sestali člani odbora Socialistične zveze za novo področje tako imenovane obsotelske občine, ki bo zajemala območja dosedanjih občin v Šmarju, Rogoški Slatini in Kozjem. Ko so razpravljali o konstituiranju novega, oziroma začasnega občinskega ljudskega odbora, so sklenili, da bodo na prvi seji začasnega občinskega ljudskega odbora predlagali za predsednika nove občine Joška Lojena, dosedanjega predsednika občinskega ljudskega odbora v Kozjem ter Avgusta Anderluha (doslej predsednik šmarske občine) in Alojza Krivca (doslej predsednik rogaške občine) za stalna podpredsednika.

-mb

pozorno slede vsaki besedi, saj si kateri od časa do časa z okorno roko napiše kakšno pripombo na košček papirja ali cigaretno škatlo. Tako je pri točki »razno« sprožena neka skrivna vzmet in roke se dvigajo.

VOLIVCI IN ČLANI KZ TERJAJO ODGOVORE...

»Pri izbiri kandidatov za volitve v zadrugne svete se mi zdi, da so hriboviti predeli z ozirom na dolino premalo zastopani.«

»Za Praproče ni nobenega kandidata. Predlagam Leban Jožeta.«

»Praproče so zelo velike in bi bilo prav, če bi bila dva kandidata.«

»Jaz pa bi za Jeronim predlagal tudi še enega kandidata — pa takega, da bi malo na les gledal.«

Predsedujoči narekuje dodatne predloge zapisnikarju in že se znova dvigajo roke:

»Zakaj se v Čepcljah ni gradila hmeljska sušilnica, za katero so bili že predvideni načrti in odobrena sredstva?«

»Ni bilo kreditov!«

»Prav tako vprašamo, zakaj se na Teševem ni gradila sušilnica?«

»Iz prav istih razlogov: kreditov ni bilo, dotacij tudi ne. Povsod ne moremo v istem mahu graditi.«

»Da, ampak treba bo, treba! Brez sušilnic ne moremo biti. Za Čepclje in Tešev vztrajamo, da se grade sušilnice. Tudi v Prapročah je potreba. Ko je bil čas in ko so bila sredstva, se naša zadruga ni zganila, ker je vodstvo spalo.«

Razprava postaja gorka. Predsedujoči dopoveduje, da ni sredstev in dobronamerno predlagajo »spravni dar«: »na Vranskem bi lahko z manjšimi investicijami adaptirali nek marof za hmeljsko sušilnico. Tu boste lahko...« glas iz okolice preseka stavek:

»Spet Vransko! Vransko ima že dovolj — okolici dajte. Sveži hmelj ne prenese daljšega prevažanja!«

»So kar umestne vaše pripombe«, de predsednik žalske občine, ljudski poslanec in njihov domačin, tov. Rančigaj. Bolje bi bilo, če bi omenjeni marof preuredili v strojno lopo, za skladišče ali kaj podobnega, sušilnice pa naj bodo tam, kjer so potrebne z ozirom na perspektivni plan. Seveda pa vsega ne bo moč takoj graditi.«

Predsednikove besede blagodejno vplivajo na prisotne in buren aplavz dokazuje, da domačini zaupajo svojemu poslancu.

Pri osemenjevalnici in gradnji veterinarske ambulante se domačini Vranskega spet razvamejo:

»Živinorejo hočemo dvigniti in pri tem ne kaže odlagati gradnje veterinar-

vranske občine« in kar z vidnim patosom pripomni, da bo njihova občina nehala obstajati ravno na Dan mrtvih. Mnogo parov oči se sreča in si pomembno pomežikne ob tej »simbolični ugotovitvi«. Predsednik danes še obstoječe vranske občine pa nadaljuje: »Aktivne žalska občina ne bo dobila, pač pa pasivo — in to mora prevzeti. (Izgleda, da so se Vrančani dobro oprijeli tega člena zakona). Zeleli bi, da bi nam tudi v bodoče vsaj tako šlo kot doslej in da bi kmalu lahko dejali, da se da tudi v žalski občini živeti.

Potem je predsednik vranske občine prosil tovariša Rančigaja, naj pove »kaj dobrega o žalski občini, ker kaj slabega ne bi radi slišali.«

Videlo se je, da so odločne, tehtne, preproste in iskrene besede žalskega predsednika občine dovolj bodrilno vplivale na prebivalce »umirajoče občine«, saj so morali spoznati, da pri tej združitvi ne gre za nikako okupacijo močnejšega, da podjarni šibkejšega. Saj sta žalski kot vranski ljudski odbor vznikla iz istih načel socializma! Saj tudi v Zalcu obstojajo upravni odbori, delavski sveti, družbeno upravljanje itd. Saj so tudi v Zalcu demokratična načela, kot po vsej naši domovini, kot v slednji vasi vranske občine.

Res je — prebivalci vranske občine so v zadnjih letih precej napravili za svoj kraj. In če je upravni aparat doslej dobro delal, ni vrag, da ne bi šel tudi v bodoče s krajevnim uradom socializem na Vranskem navzgor. Bojazen, da bi Zalcani preglasovali Vrančane, je tudi povsem neutemeljena, saj doslej takega primera v žalski občini še ni bilo. Sploh pa bo krajevni odbor Vransko imel svoje dobre zastopnike v občinskem ljudskem odboru pa tudi v vseh občinskih svetih.

In da bi žalska občina bolj mačehovsko gledala na Vransko — se tudi boje. Vransko ima vse pogoje, da se kot večje središče razvije v vso širino (mala občina s komaj 120 milijoni narodnega dohodka tega ni zmogla). Velika žalska občina tega razvoja gotovo ne bo zavirala, ampak nasprotno — samo podprla (kot izdatno podpira vse svoje številne, gospodarsko celo manj pomembne obrobne predele).

Glede zaposlitve delovne sile kaže, da se bo za Vrančane tudi našla ustrezna rešitev v kooperaciji z nekaterimi prebolskimi, polzelskimi ali šempeterskimi delavnicami. Pa tudi vransko uradništvo s preselitvijo občine ne bo ostalo brez svojega kosa kruha, kot je ob zaključku zborovanja izrazil lahko bojazen predsednik »umirajoče občine«.

Imela sem občutek, da so se volivci vranske občine s tega sestanka vračali vedrejših obrazov in dokaj pomirjeni. Brez dvoma se bodo združeni z močno žalsko občino z novim zaletom lotili novih nalog — in morda nam bodo pri našem ponovnem obisku čez nekaj mesecev lahko povedali: da so ostali enotni v svojih težnjah in borbi za svetlejšo bodočnost — in da se da tudi v žalski občini živeti...

Z vedrejšimi obrazi kot ob prihodu odhajajo volivci vranske občine iz kinodvorane, kjer so se na sestanku kar lepo pomenili in podali roko žalski občini.

Nekaj sprememb v voznem redu

Pred kartkim je Železniško transportno podjetje Ljubljana tudi v Celju sklicalo sestanek s predstavniki občin, okraja, šolstva, industrije, turizma in drugih, da bi se pred sestavo voznega reda za prihodnje leto pogovorili o potrebah pri prevozu potnikov in razpravljali o predlogih za spremembe v novem voznem redu.

V Celju bi nujno potrebovali vsaj 1 lokalni motorni vlak, ki bi oskrboval vse možne bližnje vožnje. Predvsem bi prišle v poštev smeri Celje—Rogaška Slatina, Celje—Velenje in Celje—Zidani most. Četudi so se Celjani zelo zavzemali za to prepotrebno pridobitev, zaenkrat tega še ne bo mogoče doseči, ker je premalo motornih voz na razpolago. Pač pa so Celjani dosegli nekatere ugodnejše zveze in bo s spremembo voznega reda ugodno zlasti dijakom in industrijskim delavcem, ki se vozijo.

Dijaški vlak, ki je doslej peljal iz Rogatica ob 3,50 uri in prišel v Celje ob 7,15, bo odslej iz Rogatica vozil ob 5,30 in bo prav tako pravočasno pripeljal dijake v celjske šole. To bo odslej samo potniški vlak, brez premika in vmesnih postajah.

Z novim voznim redom bodo vpeljali tudi nov večerni vlak, ki bo ob 20 vozil iz Celja do Smartna ob Paki in se bo vračal nazaj v Celje ob 21,30. Večerni potniški vlak do Velenja pa bo z novim voznim redom vozil iz Celja ob 22,10.

Z novim voznim redom bo začel voziti tudi nov brzovlak na Reko, z odhodom iz Celja ob 23. uri. (Zdajšnji voz iz Celja ob 20,40.) Na glavni progi Reka—Ljubljana—Beograd bo vpeljan nov motorni vlak, ki bo rabil mnogo krajši čas (6 ur), ker bo imel postanek samo

na večjih postajah (tudi v Zidanem mostu).

Nov vlak preko Kumrovcia bo verjetno vozil že pred novim voznim redom. Od tega lahko pričakujejo Celjani mnogo krajšo in boljše zvezo z Zagrebom.

Zelji dijakov in ostalih potnikov, da bi vozil vlak v Savinjsko dolino namesto ob 12,30 ob 13 — ter vlak v Rogaško Slatino namesto ob 12,35 ob 13,15, ni bilo mogoče ugoditi, ker bi ti vlaki izgubili priključne zveze v Savinjsko dolino, z Dravogradom, Prevaljami in Mariborom, na hrvaški strani pa v Zaboku z zvezo za Zagreb.

Prav tako tudi želji mnogih industrijskih delavcev, da bi večerni vlaki vozili pozneje, ni bilo mogoče ugoditi — in bi bilo prav, da bi to vprašanje tovarne same reševale z lastnimi avtomobili, ki jih imajo.

PLENUM OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA V CELJU

Po torkovi skupni seji članov okrajnega komiteja in okrajnega sindikalnega sveta je bil šel plenum članov okrajnega sindikalnega sveta, na katerem so kooptirali v plenum pet članov, med njimi tudi dva nova predsednika občinskih sindikalnih svetov; tako Stane Polajnerja, ki je postal predsednik občinskega sindikalnega sveta v Celju in Alojza Selana, ki je prevzel enako dolžnost na področju žalske občine.

Zraven tega je plenum potrdil še imenovanje sedmih strokovnih komisij in sklep o ukinitvi dosedanjih občinskih sindikalnih svetov v Kozjemu, Smarju, Rogaški Slatini in Vojniku ter o ustanovitvi novega občinskega sindikalnega sveta za področje obsoletske občine.

-mb

celjski trg

(Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor)
Krompir 13—16 (17—20); čebula 70—78 (80); česen 160 (200—250); fižol v. — (70—80); fižol n. — (50); fižol str. 30—40 (50—70); solata 35—60 (40—60); cvetača 40—50 (50—60); špinata — (100 do 150); buče jed. 15 (15—20); peteršilj 50 (50 do 100); zelena 50 (40—60); korenček 30 (20—60); koleraba 20—30 (20—40); pesa 30 (20—35); kumare 20 (15—20); paradiznik 14—20 (15—25); paprika 35—60 (30—50); zelje gl. 20—28 (20—30); zelje kisl. 56 (45—50); repa sv. — (20); repa kisl. — (30—40); kis — (30—40); jabolčnik 25 (30); vinski most — (80—90); gobe sv. — (80 do 350); gobe suhe — (1500); slive suhe 250 (—); orehi celi 120 (100—150); orehi luš. 750 (600 do 700); mleko — (36); maslo — (480—520); skuta (160); smetana — (240); kokoši — (400—500); piščanci — (200—400); zajci — (100—300); rbe 220 (160—180); med — (500); jajca 21 (20—25); koraza — (45—50); pšenica — (45—50); oves — (40—45); ječmen — (40); hruske 20—36 (30—45); jabolka 15—24 (18—40); slive — (50—70); grozdje 40—90 (40—70); limone 250 (—); breskve — (70); redkev 20 (30—40); malinovec pol litra 250 (—); paradiznikova meza doza 125 (—); ohrovt 30 (30—40); por 40 (40—60); malancani 50 (50 do 60); feferoni 60—80 (80—100); hren 80 (100—150); kutine 20 (30—50); grah str. 30—8 (80); kostanj 35—38 (25—45); radič — (80); jagode — (320); fige suhe 180 (—).

gibanje prebivalstva

V času od 4. do 11. oktobra 1958 je bilo rojenih 15 dečkov in 24 deklic.

Poročili so se:

Leopold Očko, delavec in Ana Jurš, delavka, oba iz Celja; Otmir Fijač, strojni ključavničar in Monika Struc, šivilj. pomočnica, oba iz Celja; Friderik Božnik, trg. pomočnik in Silva Likar, trg. pomočnica, oba iz Celja; Franc Logar, mesar iz Hrastnika in Marija-Nada Klančnik, uslužbenka iz Vojnika; Jurij Karneža, tesar iz Stopere in Marija Pesan, pom. delavka iz Celja; Vincenc Tramsček, barvar in Alojzija Suster, trg. pomočnica, oba iz Celja; Friderik Ravter, učitelj in Alojzija Gajšek, gospodinja, oba iz Maribora; Alojzij Vajdec, ključavničar in Ana-Marija Jelen, delavka, oba iz Celja; Maksimilijan Zvičaj, mizar. pomočnik iz Trnovelj p. Celju in Zofija Leban, otroška negovalka iz Vojnika; Franc Urančič, tekstilni tehnik in Vilhelmina Puhlin, prodajalka, oba iz Celja.

Umrli:

Ana Suhač, učiteljica v pokouju iz Celja, stara 72 let; Antonija Koželj, gospodinja iz Celja, stara 46 let; Vida Lokovec, otrok iz Celja, stara 7 let; Katarina Kotnik, gospodinja iz Levca, stara 44 let; Vincenc Novak, delavec iz Celja, star 63 let; Ana Soline, gospodinja iz Dobja, stara 50 let.

Šesti gostinsko turistični zbor Slovenije

Industrijska šola v Velenju

V organizaciji sindikata trgovskih, gostinskih in turističnih delavcev Slovenije ter v sodelovanju z republiko in celjsko Gostinsko zbornico, republiko in celjsko turistično zvezo in končno turističnim društvom v Rogaški Slatini se je v sredo dopoldne začel v našem največjem zdraviliškem kraju šesti gostinsko turistični zbor Slovenije. Po slavnostni otvoritvi se je začelo posvetovanje o turističnih in gostinskih problemih republiškega območja. Zraven tega je bilo še isti dan na sporedu predvajanje turističnih filmov »Kam?«, »Lepote podzemlja« in »Zaklad naše zemlje«.

Drugi dan zбора so bila na vrsti naj-

različnejša tekmovanja, kot v šahu, kegljanju, nogometu in podobno; strokovno tekmovanje v pripravi pogrnjnikov, tek s pladnji, javna prireditev »Pokaži svoje znanje« itd.

Letošnji zbor gostinskih in turističnih delavcev Slovenije je prav tako kot vsi dosedanja, pregledal uspehe gostinskih in turističnih kolektivov, sindikalnih organizacij in organov upravljanja. Poseben pomen letošnjega gostinsko turističnega zbora pa je bil še v tem, ker se je na njem obravnavala obširna problematika te gospodarske panoge in vlo-ga gostinskih ter turističnih delavcev pri razvoju komunalnih skupnosti.

-mb

PRIPRAVE ZA VOLITVE V ZADRUŽNE SVETE

Pri nas v Smartnem ob Paki se pridno pripravljajo na volitve zadrudnih svetov in upravnih odborov kmetijskih združenj. Saj so že določena volišča in volilne komisije, pa tudi o kandidatih v zadrudni svet in upravni odbor so že razpravljali. Prihodnje dni bodo opravili še zadnje priprave, ki so potrebne za nemoten in hiter potek volitev.

kronika nesreč

Ana Solne iz Dobja pri Dramljah je delala na njivi. V voz je bila vprežena živina, ki se je prestrašila. Voz se je zvrnil na Solinevo, ki si je pri tem zlomila hrbtenico.

V Pernovem pri Zalcu je krava prevrgla Pavlo Sitar, ki je pri tem dobila težke notranje poškodbe.

V Podčetrniku je padel z voza Albin Sovinc. Zlomil si je levo nogo in dobil notranje poškodbe.

V Luterjih pri Ponikvi je bil ponoči, ko se je vračal z dela, napaden Jurij Otorepec. Napadalec ga je z nožem zabodel v prsa, glavo in roko.

Elizabeta Dobrajc iz Celja je s kolesom padla in si zlomila desno nogo.

16-letni Ivan Kolenc iz Celja je prišel z roko v skobelnik, ki mu je roko teže poškodoval. Z motorjem je pri Levcu na cesti padel dijak Drago Rajsman iz Izole. Pretresel si je možgane in dobil rano na vratu.

Pri paden sta si poškodovala nogo Alojzija Majer iz Kačjega dola pri Podplatu in Vinko Stopar iz Paške vasi.

Franc Arcet iz Stenice pri Vitanju je s kolesom padel in si pretresel možgane.

Edvard Selan iz Ponikve je bil napaden. Napadalec mu je z udarcem zlomil ključnico.

Pri delu je na žel. postaji v Celju dvigalo udarilo po nogi Jakoba Goleža in mu jo poškodovalo.

S kolesom je padel Viktor Kovač iz Pečovnika Poškodoval si je glavo.

V Vitanju je bil v pretepu z nožem zaboden Ciril Črešnar.

Rudolf Gobec iz Grobelnega si je v samomorilnem namenu prerezal trebuh. Poškodbi je kmalu po dejanju podlegel.

V pretepu je dobil po glavi Ivan Fermevc iz Hruševca pri Ponikvi. Udarec mu je povzročil težjo poškodbo in pretres možganov.

D. F. iz Zabukovca je v samomorilnem namenu pila lizol.

S kolesom je na Teharjih padel Martin Novak iz Strmca. Dobil je težjo poškodbo na glavi in pretres možganov.

KORISTNI SESTANKI

V zadnjem času velenjska organizacija SZDL prireja več množičnih sestankov. Na njih govorijo o nalogah, dolžnostih in problemih Velenjčanov in mesta. Poleg organizacije prostovoljnih delovnih akcij, ki jih organizira SZDL na sestankih obravnavajo tudi vsa sodobna politično-gospodarska vprašanja. Na zadnjem sestanku je o novih vsebinskih uredbah v zvezi s povišanjem cen nekaterim artiklom in o preskrbi mesta Velenja z zelenjavo govoril predsednik občinskega odbora tovariš Stane Ravljen. Na vsak način bo treba tudi tu paziti, da cen življenjskim potrebščinam ne bodo samovoljno dvignili. Porok za to je svet potrošnikov, ki je že doslej aktivno sodeloval pri trgovskih podjetjih.

DELAVNICA ZA TEHNIČNI POUK V LJUBNEM OB SAVINJI

V tem Tednu otroka bodo v Ljubnem uredili delavnico za tehnični pouk, kar bo za šolske otroke velika pridobitev. V njej bodo v bodoče izdelovali najraznovrstnejše izdelke iz lesa, pločevine, lepenke, slame, vezanih plošč in ostalega gradiva. Računajo, da jim bodo tovarne priskočile na pomoč z različnimi odpadki, ki jih sicer dajo Odpadu.

Izmed krajevnih podjetij in ustanov jim je priskočila med prvimi na pomoč kmetijska zadruga. Na polletnem občnem zboru jim je odobrila za opremo delavnice znesek 100.000 dinarjev. Kako koristno bo omenjena pomoč uporabljena bodo lahko člani zadruge videli na razstavi ob koncu šolskega leta.

G. M.

ČITAJTE

med ljudmi • med ljudmi • med ljudmi

Njim pripada priznanje

V precej odmaknjem kraju blizu Rogaške Slatine je znana vas po imenu Sladka Gora. Vasi pravzaprav ni, le cerkev in nekaj

hiš tvorijo središče tega kraja. Kraj je prijeten, toda preveč odmaknjen od prometnih zvez.

Od kod je kraj dobil to ime, je težko reči. Nekateri pravijo zaradi odlične lege za sladko vino, drugi pa trdijo, da je vas dobila ime po sladkem vrelcu. Naj bo tako ali drugače, naš namen je bil obiskati zakotno vas in videti kako ti ljudje živijo.

Poleg velike cerkvene zgradbe, ki je zgrajena v poznem renesančnem slogu, nas je pritegnila lepa bela stavba. Po vselem vrvežu, ki je iz nje prihajal, smo že od daleč spoznali, da je to šola. Otroško veselje nas je zvalo, da

smo stopili vanjo. V velikem razredu — katerega zadnji konec je bil pregrajen za »gledališke« predstave — smo naleteli na upraviteljico. Zelo ji je bilo nerodno, ker smo jo zalotili pri pospravljanju knjižne omare in razreda. Jezila se je zato, ker pravi, da ima vedno to smolo z obiski. Vendar nas to ni motilo in kaj kmalu smo bili v prijetnem pogovoru. Razkazala nam je šolo in mimogrede pripovedovala:

»V tem kraju sem se že kar živela. Tri leta sem tukaj in s težavo bi se ločila. Res je, da ni tukaj kakšnega posebnega razvedrila, je pa zato dovolj dela. Kadar so razbita stekla in druge manjše okvare, se jih lotim kar sama.«

»Poglejte,« z roko nam je pokazala lepo izoblikovano figurico

iz gline, »to je delo naših malčkov.«

Neme rjavkaste figurice so bile same po sebi dovolj zgornje, da je lahko vsak v njih videl posamezno misel. Traktorji, motorji, hiše, pajaci in mali vaški vodnjak, so bile zares lepe misli teh malih ljudi. Ko to stvar človek opazuje, se mu nehote poraja misel, da so ti malčki že davno stopili v življenje in da je navidezna brezbriznost lažna podoba njihovega življenja.

Solski zvonec je prekinil nadaljnja razmišljanja o rjavkastih figuricah in zato smo odšli pogledat še ostale šolske prostore. V enem izmed razredov smo naleteli na deklico, ki je bila sama v veliki šolski sobi. Čitala je in grizla svoj kruhek. S strahom nas je opazovala in iskala pomoči pri upraviteljici. V pravem trenutku nas je zmotil šolski diredaj in v njihovih očeh je zglinil tisti neznan strah. Naš obisk je presenetil vse učence, zato so se mirno posedli za klopi in obmolčali. Nismo hoteli motiti pouka, zato smo odšli. Povabila nas je v svoje stanovanje. Posedli smo za mizo in naš pogovor je stekel dalje.

»Pravite, da ste se živeli v ta kraj.«

videti film ali jesti meso, potem je najbolje, da se odpravim v Celje. Seveda moram zaradi blata vzeti gumijaste škornje in se potem preobuti na postaji. Da, to naše življenje je zelo pestro in verjetno mi ne bi bilo nikoli dolg čas. Človek pač mora vzeti življenje takšno kot je.«

Se in še smo se pogovarjali in skušali smo se živeti v ta odmaknjen kraj, v njeno življenje, v njene probleme, toda vsi smo si morali priznati, da so ti učitelji — na šoli so poleg nje še tri učne moči — pravi kulturni poslanci in prosvetljevalci naših vasi. To njihovo nesebično delo je prava redkost v poplavi koristoljubja. Njim pripada priznanje za odgovorno delo, ki ga skromno in molče opravljajo po vseh teh odmaknjenih krajih naše dežele.

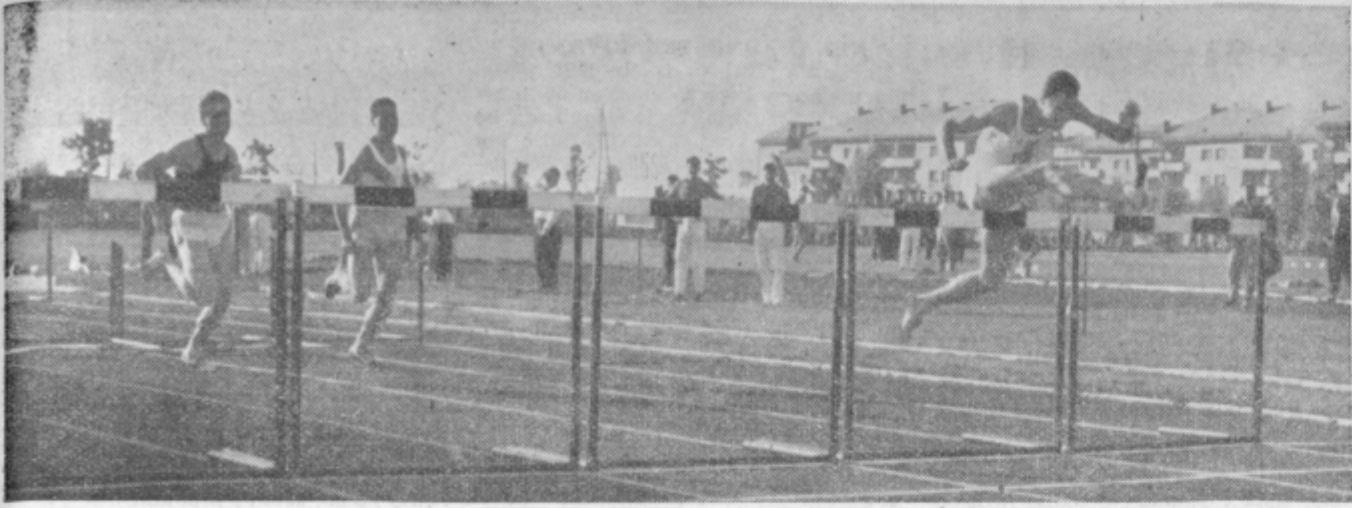

»Seveda sem se, toda vse kaže, da se bom morala posloviti. Moj mož je zaposlen v Mengšu in takšno razdvojeno življenje ni kaj prida. Zato si želim dobiti službo nekje v okolici Ljubljane.«

Tu ni kina ali kakšnegakoli drugega razvedrila. Če si želim

Cas nas je priganjal, zato smo se pač morali od ljubezne upraviteljice posloviti, toda na njenem obrazu nismo opazili nobenega malodušja ali kaj podobnega. Ne, prej bi lahko trdili, da je z vsem tem zadovoljna in da je tako prav.

-to-

LORGER STANKO — ZMAGOVALEC V RIMU

Na velikem mednarodnem atletskem tekmovanju v Rimu je najboljši letošnji jugoslovanski atlet Stanko Lorgjer dosegel še eno pomembno zmago. Na visokih ovirah je s časom 14,3 premagal izvrstne tekmovalce iz Anglije, Francije, Nemčije in Italije. S to zmago je brez dvoma najuspešnejše zaključil letošnje tekmovanje sezono od vseh jugoslovanskih atletov.

šport • šport • šport • šport • šport

Napredek organizacije Partizana v celjski občini

V nedeljo so se zbrali delegati partizanskih društev celjske občine na svoji prvi skupščini občinske zveze Partizana. Agilni predsednik te zveze tov. Jure Klanjč je v izčrpnem poročilu nakazal vsa opravljena dela, probleme in težave, ki jih je bilo treba premagovati, obenem pa nakazal vrsto koristnih napotkov za nadaljnjo utrjevanje te organizacije v občini. Sedaj je trenutno v celjski občini 8 partizanskih društev s 1500 članstva, od katerih imata le dve lastna domača, dve društvi gostujeta v šolskih telovadnicah, kar polovica pa jih je brez pokritih prostorov. Pogoj za delo niso nič kaj rožnati, če še upoštevamo, da marsikje še ni urejenih telovadišč, povsod pa manjka potrebnega orodja in rekvizitov. To pa niso najtežji problemi. Razprava je pokazala, da je osrednji problem še vedno pomanjkanje vadijskega kadra, strokovno razgledanega in na višini. Občinska zveza si je ustvarila jasno sliko o stanju na terenu, vendar se je zaradi pomanjkanja delavcev v občinski zvezi morala ustavititi pri uspešnejšem reševanju posameznih nalog.

Prav uspešno so se pričela uveljavljati meddruštvena in občinska tekmovanja, ki so poleg rednih vadbeneh ur v društvih znašala večjo pestrost in razgibanost v organizaciji. Dosedanja praksa je pokazala, da bo treba v bodoče občinsko zvezo še bolj utrditi z ustanovitvijo

potrebnih komisij, ki bi naj nase prevzele določene naloge. Zlasti se čuti potreba po močni tehnični komisiji, ki bi naj bila pobudnik organizacije rednih vadijskih seminarjev in tečajev, nadalje po gospodarski komisiji in vsaj referentu za propagando. Na skupščini je bila nadalje izražena želja, da bi občinski svet za telesno vzgojo pokazal več razumevanja in obenem vložil več svojega dela pri reševanju problemov v partizanski organizaciji, ki zasleduje preko množične telesne vzgoje dati ljudem potrebne osnove v telesni izobrazbi, da bi se tudi učitelji in profesorji telesne vzgoje aktivno udeleževali v društvih pri strokovnem delu in da bi skupnost pri premagovanju materialnih težav izdatneje podprla Partizana. V razpravo sta posegla tudi predsednik sveta za telesno vzgojo OLO Celje tov. Karol Jug, ki je navzoče podrobneje seznanil s težavami za kongres telesne kulture v Beogradu in nakazal naloge, ki bi jih bilo treba izvršiti v predkongresnem času in to. Janko Ančič, predsednik Okrajne zveze Partizan Celje, ki je poudaril pomen občinskih zvez ter podrobneje razčlenil njene naloge.

Skupščina je sprejela nova pravila, ob ključku pa se izvolila 15-članski upravni odbor, ki mu bo v naslednji poslovni dobi predsedoval tov. Jovan.

Predkongresne teme

Več poudarka šolski telesni vzgoji

Morda zveni naslov nekoliko ozko, češ — kaj pa telesna vzgoja v drugih organizacijah, pa šport, strelstvo, planinstvo itd. Prav — o vsem je treba razpravljati pred kongresom telesne kulture. Dotakniti se hočemo danes le najbolj akutnega problema — vprašanja telesne vzgoje v naših šolah, ki bi lahko bila najbolj množična in bi rešila za vsa šolskoobvezna mladina osnovne ali bolj temeljne naloge iz tega področja.

Ali smo s stanjem šolske telesne vzgoje v našem okraju lahko zadovoljni? Ne bi mogli pritrilno odgovoriti, pa čeprav se stvari iz leta v leto izboljšujejo. Kar pogledamo si celjsko občino, kjer so n. pr. v osnovnih šolah v letošnjem šolskem letu vsaj v višjih razredih znižali pouk telesne vzgoje za tretjino tedensko. Vzrok? Ni kadra, ni tudi drugih pogojev! Približno takšen odgovor sam dobil pri ravnatelju neke osnovne šole v Celju. Strokovnega kadra res ni, močno manjkajoče je rekvizitov, da niso vsi predmeti, ki jih daje skupnost okraja, kar so jim namenili, razpisali razpis službenih mest. Ali nimajo ljudje smisla za študij telesne vzgoje? Res je, da se redko najdejo mladi ljudje za ta študij, na drugi strani pa tudi drža, da je danes vse težje na občinskih dobitih za te ljudi potrebne štipendije. Tako je n. pr. žalska občina v letošnjem jeseni odklonila kand data za ta študij s podelitvijo štipendije, pa čeprav manjka v tej občini na osnovni šoli vrsta predmetnih učiteljev za telesno vzgojo. Občine morate to breme štipendiranja strokovnih kadrov prevzeti nase, če bodo hotele v bližnji prihodnosti pouk šolske telesne vzgoje postaviti na solidnejše temelje. Drugi n. pr. manjši problem pa je materialno stanje šolske telesne vzgoje. Za uspešen pouk tega predmeta so potrebna učila, crdaje, rekviziti kot za vse ostale učne predmete v naših šolah. Deset je bilo v šolskih proračunih bore malo sredstev v te namene. Analize so nam pokazale, da niso vsi predmeti, ki jih daje skupnost okraja, kar so jim namenili, učenca v zadnjih letih le nekaj nad 20 dinarjev, v društvenih organizacijah pa gre ta številka v stotine, pa celo na 1000 ali več dinarjev na pripadnika. Tudi to neskladnost bo treba odpraviti!

Ce že govorimo o materialnih problemih, potem velja še omeniti pomanjkanje šolskih igrišč, na katerih b. se lahko vsaj v določenih obdobjih vršil pouk telesne vzgoje. Imamo vrsto šol, ki so brez kvadratnega metra zemlje za pouk telesne vzgoje! Vsi vemo, da je v vseh krajih dovolj zemljišča splošno ljudske premoženja. Da nimajo vse šole še danes svojih igrišč in telovadišč, je vsekakor odraz slabega odnosa do reševanja tega problema. Mislimo, da se preprosta igrišča, ki bi vsaj odgovarjala minimalnim zahtevam za izpolnitev učnega programa, dajo zgraditi ob skromnih sredstvih s prostovoljnimi delom šolske mladine.

ne. Pri reševanju tega problema bi morali občinski sveti za telesno vzgojo pokazati več iniciative, z njo vred pa tudi šolski odbori, upravljajstva šol in učiteljski zbori. S skupnimi naporii vsih teh organov bi brez dvoma lahko uspešno rešili ta problem. Vsekakor težje narave so gradnje telovadnic, ki so prava redkosti pri sedanjih šolah. Težko bo v kratkem popraviti to napako, ki izvira iz preteklosti. Beriti pa se bo treba z vsemi sredstvi, da se gradnje novih šol ne bodo vršile brez potrebnih telovadnic, ker so slednje prav tako učni prostor, v katerih se vzgaja in uči šolska mladina.

Ustavili smo se le pri treh bistvenih težavah, ki zavirajo ali celo onemogočajo smotrni pouk telesne vzgoje na naših šolah — pri kadrih, učilih in objektih. Brez dvoma je teh težav še več, ki bi pa ob rešitvi postavljenih bile lažje premostljive. Prav bi bilo, če bi odločneje pristopili k reševanju teh vprašanj, ker bi s tem nivo telesne kulture našega ljudstva postavili na tisto stopnjo, ki si jo naša družba želi.

Dve zmagi nad Dunajem

Gostovanje dunajskih atletov in atletinj v našem mestu ni zadovoljilo ljubitelje atletike. V Avstriji je atletika na znatno nižji stopnji kot pri nas. O tem smo se nazorno prepričali na stadionu Borisa Kidriča, kjer so avstrijski reprezentantje delavske organizacije za šport doživeli krepak poraz. Od 15 disciplin v moški konkurenci so gostje dosegli le 2 zmagi. Uspešnejši so bile njihove tekmovalke, ki so od desetih disciplin pobrale 4 zmage. Pri moških moramo predvsem pohvaliti domače atlete Brodnika, Leika in Cajhna, pri ženskah pa Škornikovo, ki je v metu kopja z 38,65 postavila nov celjski rekord. Slamnikovo in Gasparutovo pa za odlična rezultata na 800 m. Končno stanje točk pri moških — 115:62, pri ženskah pa 54:54 za Kladivarja.

Lep uspeh proti Zagrebčanom

Košarkarji Celja so imeli v nedeljo v gosteh moštvo Elektrostroja iz Zagreba. Celjani so se krepko upirali gostom in so doživeli minimalen poraz 41:42 (25:32).

REŠEVALNA POSTAJA CELJE SPREJME V SLUŽBO DVA BOLNICARJA

Pogoj: bolničarska šola ali strokovni izpit za bolničarja po ZJU. Temeljna plača po zakonu, položajna plača in posebni dodatek po Pravilniku. Nastop službe takoj ali 1. novembra 1958. — Pismene prijave s potrdili o strokovni izobrazbi je poslati najkasneje do 28. oktobra 1958 Reševalni postaji Celje.

Nogomet

Neuspeh Kladivarja v Ljubljani

Po pomembni zmagi nogometašev Kladivarja proti Braniku smo od ljubljanskega srečanja s Krimom pričakovali nekaj več. Celjani pa so se vrnili domov brez točk in še s krepkim porazom 1:4! Baje je bila igra Kladivarja »brezkrvna«. Kljub terenski premoči Celjanov napačeli po stari navadi niso izkoristili številnih zrelh situacij. Nasprotnik pa je prav v streljanju na vrata pokazal vse svoje znanje, poleg tega pa mu je v izdatni meri pomagala še sreča. Kaj hočemo — v nogometu je tudi ta važna in končno vselej odločajo le ti nesrečni zgoditki! S tem porazom si je Kladivar zopet močno pokvaril izgled za boljše uvrstitve v slovenski ligo.

V podvezni ligi presenečajo nogometaši Kovinarja iz Stor. Zadajo nedeljo so na domačih tleh obranili Proletarca z 2:1! V V. kolu so bili še zmagoviti Konjčani na domačih tleh proti Velenjanom z 1:0, Soštanjani proti Rogatcu s 4:1, Olimp se je vrnil iz Brežic z izdatno zmago s 4:0, Celje pa iz Kisovca s porazom proti tamkajšnji Svobodi z 1:4. Po V. kolu smo lahko kar zadovoljni s sedanjo bilanco zastopnikov iz celjskega okraja na lestvici: Kovinar je na 2. mestu z 8 točkami (isto število imajo tudi Hrastniki), Konjčani na četrtem s 7 točkami, Olimp s šestimi, na petem, Velenjani na šestem mestu, Soštanjani na osmem Celje na desetem in Kogačani na zadnjem mestu.

Pri mladinskih tekmah je mladinska komisija zaradi nezadostnosti društev zopet bila prisiljena spreminjati vrsto doseženih rezultatov. Tako so konjčani dobljeno tekmo z 1:0 z Olimp izgubili z 0:5 p. l., Kovinar dobljeno tekmo proti Celju s 5:1 je prav tako izgubil z 0:5 p. l., Soštanjani proti Kladivarju z 0:5 p. l. tekma med Smartaini in Velenjem pa bo popravljena, ker delirigani sodnik ni vedel, da mladinske tekme trajajo le 2 x 40 minut. Pri pionirjih sta se Kovinar in Celje razšla z 1:1.

Hokej na travi:

Poraz v Senovem

Mladi celjski hokejisti so v Senovem doživeli poraz — 1:0, kar je vsekakor presenečenje, ker se smatra kvaliteta raven te igre v našem mestu na mnogo višji stopnji kot v Senovem.

Nedeljski športni program:

- Na Glaziji ob 8.00 — Finale okrajnega prvenstva srednjih in vajenskih šol v nogometu ob 10.30 — Kladivar : Olimp (pionirji) ob 13.15 — Kladivar B : Radeče ob 15.00 — Kladivar : Izola
- Na Skalni kleti ob 10.00 — Celje : Bratstvo (Hrastnik) od 14.00 dalje — Finale okrajnega prvenstva srednjih in vajenskih šol v nogometu
- V Rogatcu ob 15.00 — Bratstvo (Rogatec) : Kovinar
- V Slov. Konjicah ob 15.00 — Svoboda (Kisovec) : Partizan (Slov. Konjice)
- V Velenju ob 15.00 — Partizan-Rudar : Olimp

Rešitev križanke „Šport in športniki“

- Vodravno:
1. Simonovski; 4. Beara; 6. Bremen; 7. Cihani; 9. Daga; 11. Metalc; 13. Rali; 14. Kolona; 15. Trema; 17. Nadi (Vič); 19. L.; 20. Samar; 22. Dika; 24. Metalc; 25. Java; 27. Kopitar; 30. Tali; 31. Panorame; 34. Pič; 35. Janošević; 36. Kab. ne.

Podjetje Avtoobnova Celje-Medlog

obvešča vse cenjene stranke, da je na novo odprlo akumulatorsko delavnico. Vršimo polnjenje, novo formiranje, popravila in nove zidave vseh vrst akumulatorjev. Vsa dela vršimo poceni in strokovno.

Ustvariti materialno osnovo za razvoj obrti

SVET ZA INDUSTRIJO IN OBRT OBLO ŽALEC JE OBRAVNAVAL PETLETNI PLAN INDUSTRIJE IN OBRTI. — KOLARSTVO PETROVČE BREZ POTREBNIH INVESTICIJSKIH SREDSTEV. — INVESTICIJSKA POSOJILA ZA OBRT.

Pred dnevi se je sestel svet za industrijo in obrt pri žalski občini ter obravnaval predloge petletnih perspektivnih planov. Perspektivni plan za industrijo in rudarstvo niso pečat zastarelosti in dotrajanosti proizvodnih naprav in je zato njegovo osnovno težišče na več sto milijonskih investicijah: Raziskovalna dela v Zabukovci, nova predorna peč v Libojah, rekonstrukcija ložniške pekarne, nova predilnica jute v Juteksu, novi parni kotli v Tekstilni tovarni Sempeter in Tovarni nogavic na Polzeli, tudi rekonstrukcija tovarne, v Tekstilni tovarni Prebold nova bombažna predilnica... Rezultat vseh teh investicij bi bil ta, da bi se vrednost proizvodnje do 1961. leta povečala za 1 milijardo 300 milijonov dinarjev.

Posebnost predloga pa je še ta, naj bi se zabukovski rudnik za vse obdobje do 1961. leta opustilo onega dela proračunskih dajatev, ki pripadajo občini, enak predlog pa naj bi predlagali še okraju. Ta predlog je utemeljen, ker ta rudnik ne prenese enakih družbenih dajatev, kot jih imajo ostali, istočasno pa se postavlja resno vprašanje zaposlitve 1000 delavcev in uslužbenecv odn. preživljanja 4000 družinskih članov.

Osnovna ovira za razvoj obrtništva je pomanjkanje poslovnih prostorov v vseh večjih krajih v občini. Predlog sveta je, da se naj vsa sredstva investicijskega sklada, ki ga ostvari obrt, vračajo izključno nazaj v obrt. Polovico teh sredstev naj bi uporabili za ob-

stoječe obrtne obrate, polovico pa za ureditev novih poslovnih prostorov in nabavo osnovnih sredstev za nove obrti. Ti zneski se bodo povečali še za oni del najemnine od poslovnih prostorov, ki se steka pri stanovanjski upravi. V bodoče morajo tudi vsi stanovanjski bloki, ki se bodo gradili v samem Žalcu in drugih večjih krajih, imeti v pritličju poslovne prostore.

Kolarstvo Petrovče mora na osnovi sodne odpovedi izprazniti sedanje poslovne prostore. Problem se je pojavil pred letom dni in se je zaostrel letos v aprilu. Takrat je žalska občina prevzela obveznost, da bo dala temu obrtnemu obratu potrebna investicijska sredstva za usposobitev novih poslovnih prostorov. Danes, ko se gradnja že bliža zadnji fazi in je tudi že tu rok izpraznitve sedanjih poslovnih prostorov, pa lahko ugotovimo, da žalska občina v tem primeru ni napravila drugega, kot da je dala Kolarstvu 2 jamstveni izjavi po milijon dinarjev... Razumljivo so težave, v katere je zašla žalska občina zaradi blokiranja letošnjega investicijskega sklada, mnenje sveta pa je bilo, da bi pred sodiščem prevzeta obveznost morala imeti več veljave!

Končno je svet obravnaval nekatere prošnje za odobritev posojil in jamstvenih izjav za investicijska posojila. Omembe vredna je zlasti 3,5 milijonska investicijska sklada, ki ga ostvari obrt, vračajo izključno nazaj v obrt. Polovico teh sredstev naj bi uporabili za ob-

objave in oglasi • objave in oglasi

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CELJE Svet za zdravstvo Komisija za borbo proti poliomielitisu

RAZGLAS O zaščitnem cepljenju proti poliomielitisu — otroški ohromelosti otrok rojenih v času od 1. 4. 1957 do 31. 3. 1958. V celjskem okraju se bo pričelo zaščitno cepljenje proti poliomielitisu s Salkovim cepivom 15. oktobra 1958. K cepljenju je treba pripeljati vse otroke rojene v času od 1. 4. 1957 do 31. 3. 1958.

Polno cepljenje proti poliomielitisu se sestoji iz treh injekcij. Prvo cepljenje bo opravljeno v oktobru 1958, drugo v drugi polovici novembra 1958, tretje pa v prvi polovici junija 1959.

Občinski ljudski odbori so odločili kraj, dan in uro cepljenja za posamezna področja svoje občine. Ti podatki bodo objavljeni na krajevno običajen način. Razen tega bodo otroci vabljeni k vsakemu cepljenju posebej, vsak s posebnim vabilom. Stroški za cepljenje bodo znašali 600 din. Stari lahko plačajo celotno cepljenje vnaprej ali pa ob prvem in drugem cepljenju po 300 dinarjev.

Predsednik komisije za borbo proti poliomielitisu Dr. Janko Laničar s. r. Predsednik sveta za zdravstvo Dr. Ivan Kopač s. r.

DOPIŠNI TEČAJI

Kakor vsako leto, prireja Ljudska univerza tudi letos dopisne tečaje, ki imajo namen pomagati delovnim ljudem razširiti njihovo obzornje in jim nuditi dopolnilno posolsko izobrazbo. S tem namenom prireja Ljudska univerza naslednje tečaje: Dopisni tečaj iz osnov knjigovodstva za začetnike. Dopisni tečaj višje stopnje knjigovodstva za proizvedno panogo (podjetja in obrati). Dopisni tečaj višje stopnje knjigovodstva za trgovino in gostinstvo. Dopisni tečaj iz knjigovodstva za zadrage, ki se deli na začetni tečaj, na prvi nadaljevalni tečaj in na drugi nadaljevalni tečaj. Vsa učna snov je prirejena izključno za družino gospodarstvo. Dopisni tečaj iz poslovne korespondence in komercialnega poslovanja. Prijave za vse tečaje sprejema Uprava Ljudske univerze, Ljubljana, Cankarjeva 5-III. Vse potrebne informacije dobite istam. Rok za prijave je do konca meseca oktobra.

STARA LEKARNA CELJE išče honorarno strojepisko 4 urno dopolnade.

radio 202m

- NEDELJA, 19. oktobra 12.00 Pregovor z državljani 12.10 Zabavna glasba, vmes objave 12.15 Zeleni ste — poslušajte!
- PONEDELJEK, 20. oktobra 17.00 Celjska kronika 17.10 Fraserski občani 17.20 Sprtni tednik 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave
- TOREK, 21. oktobra 17.00 Celjska kronika 17.10 Polke in valčke igra kvintet »Kamillo pejo: Marija Taborjeva, Stanka Goriskova in Ježe Korec 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave

- SREDA, 22. oktobra 17.00 Celjska kronika 17.15 Igra p.halna gudba France Prešeren p. v. Ivana Karlovčeca 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave
- ČETRTEK, 23. oktobra 17.00 Celjska kronika 17.10 Pojo domači zbori 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave

- PETEK, 24. oktobra 17.00 Celjska kronika 17.20 Tone Uršič: O razvoju stanovanjskega združništva v Celju 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave
- SOBOTA, 25. oktobra 17.00 Celjska kronika 17.10 Za vsakogar nekaj 17.30 Zeleni ste — poslušajte! 17.45 Zabavna glasba, vmes objave

KVALIFICIRANI TRGOVSKI POMOČNIK dobi zaposlitev (moški ali ženska) pri Veletrogvial »Potrošnik« Celje v svojstvu kontrolorja blagovnih komisijev. Prosti delovni mesti v blagovnem skladišču v Celju in v Žalcu.

Pogoj: kvalificiran delavec v trgovini z najmanj 3 letno prakso. Prošnje dostaviš osebo zaradi razgovora in predstavitve.

SPREJMEM vajenca za zlatarsko obrt. Tanjšek Edi, Celje, Mariborska 53. DEKLE s srednjo šolo išče službo kjerkoli. Dam nagrado tistemu, ki mi jo preskrbi. Ponudbe na upravo lista pod »Oktober«.

SPREJMEM takoj starejšo žensko za pomoč v gospodinjstvu za 8 ur dnevno. Naslov v upravi lista.

KURJAC centralne kurjave dobi popoldnansko honorarno službo. »Dom Dušana Finžgarja« (bivši hotel »Savinja«).

LEFO stanovanje, hrano in plačo nudim samostojni ženski za dopolnilno pomoč v gospodinjstvu, ali sprejemam pridno gospodinjstvo pomočnico proti dobremu plačilu. Vprašati Celje, Dobrova 23.

POMAGAM v gospodinjstvu v popoldnanskem času za sobo. Naslov v upravi lista.

ISCEM stanovanje pri kmetu v bližini Celja. V prostem času pomagam pri delu. Naslov v upravi lista.

SOBO vseljivo prodam zelo ugodno. Naslov v upravi lista.

TRGOVSKI pomočnik išče opremljeno sobo v Celju ali okolici po možnosti z vso oskrbo. Grem tudi kot sostanovalec. Ponudbe na upravo lista pod št. 125.

ZAMENJAM LEFO, suho drosobno stanovanje s pritliklino v centru Celja za enosobno lepo s pritliklino v Celju. Informacije: Sket, Manufaktura, Celje.

PRODAM ugodno otroški vozček, moške obleke, decimალno vago in razno pohištvo. Naslov v upravi lista.

PRODAM njivo na Teharju, nasproti mlina. Naslov v upravi lista.

PRODAM motor »Puch 125« (sprejdi teleskop). Kuder Vinko, Zalec 213.

PRODAM rabljene Kässle smuči 215. Cesta na grad št. 2.

PRODAM ali posodim: skoraj novo registrirano blagajno »Nationale 999 99«. Naslov v upravi lista.

PRODAM kompletno vrtno vodno črpalko. Podolatan Sentjur, Hrušovec 45.

PRODAM enosadržno hišo v Žalcu z gospodarskim poslopijem, dvoriščem in vrtom. Stanovanje in lokal sta takoj vseljiva. Informacije: Zalec 127.

PRODAM 40 arov njive, sedaj umetni travnik. Spodnja gmajna in loka. Vprašati v trafikli Petrovče.

PRODAM slamočevnico, konjsko vprego, plug, brane, kultivator in okopalnik. Vprašati v trafikli Petrovče.

PRODAM kotel za žganjekuho (400 litrov). Naslov v upravi lista.

PRODAM enosadržno trgovsko — obrtno hišo s lokalom. Delno vseljivo. Naslov v upravi lista.

PRODAM dobro ohranjeno spalnico. Naslov v upravi lista.

PRODAM parcelo z gradbenim dovoljenjem in z načrti na Otoku. Vprašati pri: Konec Konrad, Celje, Linhartova 3.

PRODAM voz z gumijastimi kolesi po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

PRODAM avto-rado »Phillips« po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

PRODAM motor F N 350. Cena 29.000 din. Naslov v upravi lista.

PRODAM enodružinsko hišo v Celju. Cena 1,8:0.000 dinarjev. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Socna legac«.

PRODAM hišo z gospodarskim poslopijem in sadnim vrtom pol ure od mesta in 10 minut od glavne ceste. Cena 200.000 din. Naslov v upravi lista.

KUPIM takoj večje eno — ali dvostanovanjsko hišo z vrtom (vseljivo) v bližnji okolici Celja. Ponudbe na upravo lista.

TOVARŠIČA v starosti 25 let, inteligentna in prikupne zunanosti želi poznanstva s tovaršicem v starosti do 38 let, za skupne izlete. Lahko tudi invalid. Dopise na upravo lista pod šifro »Harmonija«.

VSAK, kdor širi o meni lažne vesti, se bo moral zagovarjati pred sodiščem. Ilida Lang, učiteljica v p.

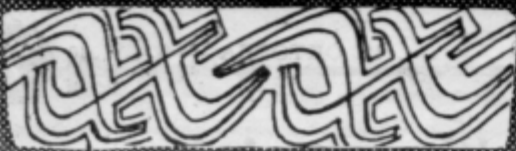
kino • kino • kino • kino

KINO UNION, CELJE Od 15. do 19. X., »Ljubi, ali pusti me«, ameriški barvni film

Od 20. do 24. X., »H-S«, jugoslovanski film

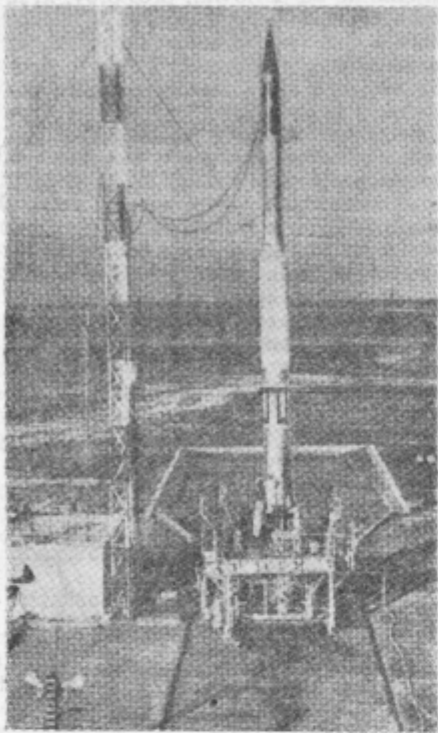
KINO METROPOL, CELJE Od 16. do 19. X., »Poisci Vando Koss«, jugoslovanska drama

Od 20. do 23. X., »Družiteljica Detlič«, angleški barvni mladinski film

240.000 kilometrov visoko —

V soboto so Američani poslali v vesolje raketo, ki naj bi obletela Luno in se vrnila na Zemljo. Konstruktor te rakete sicer ni bil prepričan, da bo poskus uspel, pa vendar je ves svet zadrževal dah ob pomisli, da bo satelit obkrožil Mesec ter nam posredoval te-

levizijske slike one strani našega naravnega zemeljskega trabanta, ki je človeško oko še nikoli ni videlo. Zapleten mehanizem te rakete, ki so jo imenovali »Pionir«, je pred sprožitvijo četrtega dela rakete odpovedal. V višini 240.000 kilometrov se je eden izmed 300.000 delov »uprl« in posledica te napake je bila, da je v ponedeljek zjutraj aerodinamični satelit »Pionir« tresčil nazaj na zemljo in zgorel.

potem pa ...

Ne glede na to, da je poskus šel tokrat po zlu, je uspeh znanstvenikov ogromen. Raketa je letela v višino, katere si pred desetletji nihče niti prav predstavljati ni mogel. Čeprav »Pionir« ni opravil celotne naloge, je vendar posredoval svojim graditeljem toliko dragocenih podatkov, ki bodo v veliko pomoč pri nadaljnjih poskusih. Bajje sta pripravljena spet dve raketi za polet proti Mesecu in znanstvenik von Braun je prepričan, da bo vsaj ena od njih obletela Luno.

Da ne bi ponavljali podatkov, ki so jih bili te dni polni vsi časopisi, bi pojasnili samo naslednje:

»Pionir« je v krivulji poletel v daljavo, ki odgovarja šestkratnemu zemeljskemu obsegu na ravniku. Srednja oddaljenost Meseca od Zemlje je 384.400 kilometrov. Tokrat so znanstveniki izstrelili raketo v trenutku, ko se je Mesec na svoji elipsasti poti okoli Zemlje nahajal najbližje našemu planetu. Če torej računamo srednjo oddaljenost od Meseca, potem je raketa preletela 0.62 del poti do Meseca, če bi letela v ravni črti. Tako pa je na svoji poti napravila krivuljo in dejansko ni dosegla polovice razdalje med Zemljo in Mesecem. Pri tej višini je odpovedal četrty naboj, ki naj bi satelit poslal v območje lunine privlačnosti, potem bi »Pionir« obletel Luno in se vrnil v loku nazaj proti zemlji. Predvidoma bi »Pionir« to pot moral narediti v desetih dneh.

NAJMOČNEJŠA LOKOMOTIVA NA SVETU

Nova sovjetska dizel lokomotiva bo lahko vlekla 120 polnih vagonov s hitrostjo 100 km na uro. Kot pravijo strokovnjaki, bo to neke vrste dvodelna lokomotiva. Vsak del bo imel dizel motor s 3000 konjskimi silami. S 6000 konjskih sil bo ta lokomotiva najmočnejša na svetu. Razen tega bo prevajala 800 kilometrov brez obnavljanja goriva.

APARAT, KI OPRAVLJA DELO 3000 STENOGRAFOV

Neka ameriška tvrdka je skonstruirala nov elektronski aparat, namenjen zapisovanju podatkov, ki jih sporočajo razni elektronski možgani. V komaj 30 sekundah ta aparat postavi na papir toliko podatkov, da bi z njimi lahko napolnili knjigo s 300 stranmi velikega formata. Hitrost pisanja tega aparata je desetkrat večja od hitrosti podobnih elektronskih naprav za pisanje. Da bi lahko povsem doumeli zmogljivost tega aparata, je dovolj, če povemo, da ta naprava opravi delo, za katero bi bilo potrebno 3000 stenografov.

OTROK SE JE RODIL V HELIKOPTERJU

Neka žena v Kanadi je rodila nedavno zdravega otroka visoko nad zemljo. Porodila je v helikopterju, s katerim je poletela na obisk k svojemu možu, ki je zaposlen v neki osamljeni radarski postaji na daljnem kanadskem severu.

»STROJ ZA VSE«

V navzočnosti predsednikov občin mnogih velikih mest v Zahodni Nemčiji so opravili poizkuse z nekim novim motornim strojem, ki ga nazivajo »stroj za vse«. Stroj se lahko uporablja za opravljanje različnih del v mestu: od čiščenja in vzdrževanja mestnih ulic do čiščenja kanalov. Univerzalnost tega stroja je dosežena s pomočjo 200 raznih dodatnih delov, ki se nanj montirajo po potrebi.

APARAT, KI ZDRAVI IN UBIJA NA DALJAVO

Neki ameriški inženir je izumil aparat, s katerim lahko ozdravi ali ubije živa bitja celo na daljavo preko tisoč kilometrov. Svoj izum je predložil znanstvenikom ter vojno-medicinskim strokovnjakom. Pojasnil jim je, da je svoj izum preizkusil pri zdravljenju nekega malaričnega bolnika, ki je bil oddaljen od aparata za 600 milj. Ta elektronski aparat naj bi bil grozeča »žarčna smrt«, o kateri se toliko piše v fantastičnih romanih.

Konstruktor je svoj izum preizkusil na različne razdalje tudi proti gosincam, oplojenim jajcem in proti prostovoljcem, ki so bili inficirani z bakterijami ali virusi.

NENAVIDNO TEKMOVANJE

Britanska radijska družba BBC je dobila novega tekmeča, in sicer 59-letnega nočnega čuvaja, ki je izjavil, da bo dajal točnejše vremenske prognoze kot jih vsak dan nudijo ljudem preko radija.

V svojem rojstnem mestu ima ta čuvaj mnogo pristašev, celo občinska oblast ima v njega veliko več zaupanja kot v strokovnjake-meteorologe. Njegove prognoze izbežajo vsak dan na veliki oglasni deski pred občino, po telefonu pa jih sporočajo tudi turističnim uradom in železniškim postajam. Nočni čuvaj daje svoje napovedi na podlagi »obnašanja« ptic, insektov in cvetja ter obračevanja oblakov in vetra.

STROJ PROTI KOLCANJU

Petnajst dni se je potikal od zdravniška do zdravniška Thomas Paulino v ameriški zvezni državi Connecticut in iskal sredstvo proti kolcanju. Pred nekaj dnevi pa je izjavil novinarjem, da je končno prenehal kolcat, ker je dovolil, da ga 2 minuti »trese« stroj, ki ga je izumil neki Libanonec v Ameriki.

V petnajstih dneh, ko je Paulino trpel od kolcanja, je shujšal za pet kilogramov. Iznajditelj tega posebnega stroja študira medicino v Ameriki in »usluge« svojega stroja nudi vsem, ki se nanj obračajo, brezplačno.

ZALOVANJE

— Kako to, da sedaj piješ črnega?
— Zalujem, »stara« mi je umrla.

bodice · bodice · bodice

ZLATE KOLAJNE

Sem sanjal čudne, redke sanje, da bil sem na razstavi vin, ki v Celju so jo privedile gostilne pivcem v opomin.

Sem sanjal krasna, zdrava vina iz vseh gostiln, kar jih je tu, vsa polna krepkih maliganov, in bil sem srečen v sladkem snu.

In vina vsa so brez izjeme nabrala zlatih si kolajn!
Tedaj pa žal sem se prebudil iz teh prečudnih, lepih sanj...

SADJE

Pred postajo se je vlak ustavil. Potniki skozi okna se ozro. Zejni so. Kje tu dobi se sadje? Rad bi si ga kupil marsikdo, saj ga letos je povsod obilo. Kak škronicelj z jabolkom mordá, s hrúško, grozdom v zdravo okrepčilo — dobra malica bi to bila! A nihče tu sadja ne ponudi, kakor da pri nas ga letos ni. Zlasti potnik — tujec se nam čudi. Nismo spretni še za vse reči...

UBOGA TELETA

Ne smejo odslej se več klati teleta, ki nimajo stárosti najmanj pol leta! Na Ljubnem so slišali takšno prepoved, ki nam je hotela očuvati góved. Le hitro zdaj! V strahu so mnogi sklenili, ki so tu govejo živino redili. Priložnost je zadnja! Ne bo je več kmalu! Ze nož je nabrušen h krvavemu balu. Na črno — seveda! Ne dá se drugače! In prve so vendar koristi domače! Tako je v avgustu smrt našlo deset nedolžnih in mladih ljubénskih telet...

5 PIRATI VITEŠ MANSBEM MORJU CHARLES ANSON

Vsekakor je zanjo zvedel šele dve uri pred odhodom »Glorije«, kakor je povedal Mr. Wright. Toda kaj naj ima tu opraviti Molcke? — Da, to je nemara vse skupaj nesmisel. — Kaj neki sta si imela povedati? Sto reči, ki nimajo nobene zveze z ropom. Malo preveč je pil, to je vse. Jutri bo še enkrat vse trezno premislil. In vendar, če bi mogel iztuhtati način, kako je bilo mogoče v dveh urah ali še prej sporočiti kdo ve koliko milj oddaljenim piratom, vest o biserih... Z radioodajnikom? Toda, kje je bila piratska ladja in kje je zdaj? — Charles bi rad obogatel. V Melbourneu — recimo — je srečal roparsko tolpo. Ti so mu ponudili visok odstotek za majhno uslugo. Do pet dni natančno je Charles lahko precenil, kdaj bodo biseri poslani, o tem ni dvoma. Gangsterji so odpuli v bližino Flyntovih otokov, nemara k Peklenskim čerem, kjer se ladja zlahka skrrije in počaka nekaj dni. Te čeri ležijo največ nekaj milij proč od proge, koder pluje »Gloria«. Tudi tistih osem ur bi se ujemale z lego čeri... Da, to je možno, brez dvoma možno. Nemara je bilo šifrirano sporočilo poslano celo po Wrightovem oddajniku, ali pa tudi ne. Nemara skriva Charles kje v goratih predelih otoka svoj lasten oddajnik. Za deset tisoč je lahko tvegval navsezadnje tudi udarec po glavi. Jutri bo treba potipati pri Mr. Goldu, radiotelegrafistu. Charles je bil nemara tolikanj ne previden, da je med vrstice Wrightovega sporočila za Melbourne vrnil nekaj na videz nepomembnih besed za gangsterje. Moral bo najti pretvezo, zakaj pregleduje knjigo poslanih radiogramov.

Mr. Rogers nima pri tej stvari nič. O tem Gilbert ni dvomil. — Tudi zadeva s Charlesom je skrajno dvomljiva. Miss Mary Crowd je imela nemara še več možnosti, kakor Charles. Tajnica je le tajnica in povrh še prav prikupna, Mr. Wright pa na moč grd. Molcke? — Le kam bi vtaknil Molckejal!

V pristanišču San Francisca je nalagala tovorna ladja »Santa Cruz« družbe Over Pacific Lines poljedelske stroje za Brisbane. Tovor je bil ob devetih zvečer že naložen, toda kapitan je naročil predstojniku palube, naj zapre le glavno odprtino, stransko pa naj pusti odprto, češ da pričakuje še majhen tovor. Moštvo je dobilo izhod, na ladji so ostali le kapitan, prvi častnik, strojnik in štirje mornarji.

Okrog enajste ure ponoči sta pripeljala na pomol dva tovorna avtomobila, naložena s pločevinastimi sodi, kakršni služijo običajno za bencin, strojno olje ali nafto. Iz kabine prvega tovornjaka je stopil možki, oblečen v elegantno obleko svetlosive barve, in se napotil po mostičku na krov. V tem so že tudi zaškripala ladijska dvagala in prenesla tovor z avtomobilov v trebuh »Santa Cruze«. Kapitan, prvi častnik in neznanec, ki so nadzorovali nalaganje, so se nato odpravili v častniško obednico in sedli k pogrnjeni mizi.

»Zdaj dobite tretjino, ostalo vam izplačam, ko bo tovor preložen.«

Pred kapitana je porinil šop bankovcev.
»Koliko je?« je vprašal prvi častnik.
»Tisoč dolarjev. S tem denarjem lahko potolažite moštvo. Tisoč jih dobite še vi, šest sto jih dobi prvi, štiri sto pa palubni,« je rekel neznanec, ki je ves čas govoril s kapitanom in je celo na vprašanje prvega častnika odgovarjal kapitanu.
»Hehe, bratec, ne zamerite, toda za tisoč dolarjev ne tvegam ničesar.«

»Saj ne tvegate,« je rekel neznanec jezno. »Ničesar ne tvegate.«
»Zdaj mi pa povejte, dragi prijatelj, za koliko smo se zmenili pred tednom dni?« je vprašal kapitan. »Mar ni bilo govora o desetih tisočkah?«

»Oho! ali ste pozabili, da je bila vsota določena le za primer, če tvegate spremembo na lastno pest?«

»Ali pa vi veste, da pomeni pet dni neopravičene zamude prav toliko kot izgubo službe in odvzem patenta za dolge vožnje?«

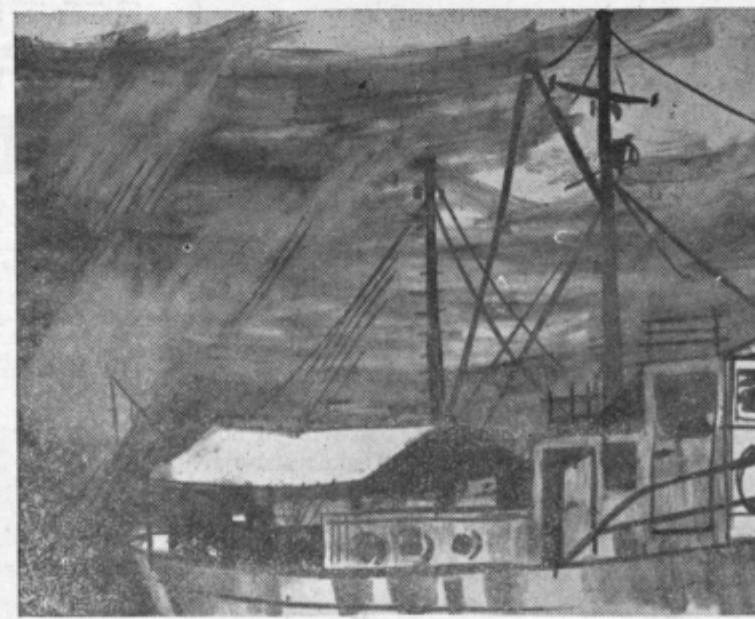
»To mi je malo mar!« je kriknil neznanec. »Tisti denar sem vam ponudil za črno vožnjo. Razumete? Vi niste sprejeli prevoza nafte pod tistimi pogoji, zato sem moral urediti stvar pri zastopstvu družbe tako, da lahko peljete naravnost v Hobart, kjer boste naložili štiri sto zabojev za Cooktown. Tako ste docela kriti, ker vam zdaj ležijo Flyntovi otoki takorekoč pred nosom. Ves vaš posel je le to, da ponoči ustavite stroje na odprtem morju severno od otokov, raztovorite nafto na kuter, ki vas bo čakal na domenjenem mestu in potem nadaljujete svojo pot. Pri tem ne tvegate prav ničesar, kar bi bilo vredno več kot tritisost petsto dolarjev.«

»Ne tvegam? — Petdeset sodov nafte, ki jih prepeljem osem tisoč milj brez dovoljenja družbe, to torej po vašem mnenju ni čisto nič, kaj?«

»Čujte,« je zahropel neznanec v besu. »Ali imate dovoljenje svoje družbe za vožnjo v Hobart, ali ga nimate?«

»To že, toda...«

»Kakšen toda, človek božji! Če ga imate, potem sem ga moral plačati jaz! Ste ob pamet, ali kaj, da bi zdaj radi še celo bogastvo, a?«

»Vrag vzemi vas in vaše sode! Ne zahtevam, da mi plačate deset tisoč. Toda če ne primaknete vsaj še dveh, zmečem vaš tovor na tem mestu v morje, potem si pa iščite drugega norca, ki vam bo za vašo miloščino prevažal črni tovor nafte!«
»Ukažete, naj prično?« je vprašal prvi častnik.
»Stojte!« je rekel neznanec. »Dam vam jih. Samo, da cena čez noč ne naraste. Pet tisoč torej vsega skupaj. Tisoč že imate, velja?«
»To so že druge besede. Torej jih dobim zdaj še tisoč?«
»Neznanec je segel v žep in odštel tisoč dolarjev.
»Nu,« je rekel kapitan zadovoljno, »juha se bo čisto ohladila.«

Nekaj tednov kasneje se je zasedla »Santa Cruz« na odprtem morju štrideset milj severno od Flyntovih otokov. Bila je jasna mesečna noč brez sapice vetra. Moštvo je po večini spalo, na krovu sta bila le prvi častnik, predstojnik palube in pa nekaj

mornarjev. Neznanec v sivi obleki je bil pri kapitanu na poveljniškem mostu in napeto gledal v zemljevid, na katerem je kapitan preverjal lego parnika.

»Moji računi so v redu,« je rekel kapitan, ki je smrdel po žganju. »Kje je zdaj vaš kuter?«

»Počakali bomo, dokler ne pride?«

»Za vas je to kaj preprosto. A zame? Če se prebudi moštvo? Kako naj jim zamašim gobce?«

»Ze prihaja,« je rekel mož v sivem.

Od daleč se je zaslislalo tiho bobnenje motorja. Čez deset minut se je pojavil kuter, ki se je naglo približeval in pristal ob boku parnika. Nekaj odsekanih besed, dvigala so zarožljala in v naglici prenesla tovor na krov barke. Neznanec je izplačal kapitanu ostane denarja in splezal po lestvi na kuter. Motor je spet zagrral in čez malo časa je barka izginila v mestečini.

Adam Gilbert se je na Flyntovih otokih kaj kmalu udomačil. Navezal je prisrčne stike z vsemi belci, posebno še s Charlesom in njegovo zaročenko, Miss Mary Crowd. Hodili so na izlete, ki jih je princ očitno zelo cenil. Včasih so se jim pridružile še tri Wrightove hčere in njihov najmlajši brat, Peter pa je bil do gosta ves čas nekam hladen. »Ne more mi odpustiti, da me je premikastil,« si je mislil detektiv.

Na teh pohodih si je Gilbert skrbno ogledoval podrobnosti zemljišča in jih potem doma zarisal na zemljevid, ki ga je bil prinesel s sabo iz Melbournea. Včasih se je pojavil z ogromnim risalnim blokom pod pazduho, včasih s fotografskim aparatom. Razen tega je pričel loviti žuželke in zbirati redke rastline.

Z radiotelegrafistom Goldom sta si bila dobra prijatelja. Starem moštviču je na tem smešnem princu ugajala posebno njegova preprostost in zanimanje za navadne ljudi — kot je Mr. Gold imenoval sebe in druge Wrightove uslužbence. Z veseljem mu je razkazal radioodajno postajo in ga poučil o vsem, kar ga je plemeniti čudak vprašal. Tako Gilbertu ni bilo težko, pregledati njigo odposlanih radiogramov. Med njimi je našel sporočilo za Hobart z datumom 8. julij 1946. Trikrat ga je prebral in si ga apomnil.

FIRMI BLORIOT & CO: PRIPRAVITE ZABOJE ZA SANTA CRUZ — PRIPLULA BO OKROG 2. JULJA: 400 KOMAMOV. F51.
»Ali ima Mr. Wright poslovne zveze celo s Hobartom?« je nedolžno vprašal Golda.

»To je edini radiogram za Hobart,« je odvrnil radiotelegrafist.

»Edini v vseh desetih letih, kar sem tu v službi. Sicer imamo zveze samo z Melbourneom in Sydneyjem.«

»Mr. Wright jih gotovo piše sam, kajne?«

»Običajno sam, tega pa, mislim, je odposlal Mr. Charles. Vseskozi fin in imeniten dečko.«

Gold je bil človekoljub. Celo Mr. Wright se mu je zdel »dober človek«, toda če je nekomu rekel »imeniten«, potem je to pomenilo, da ga je stari dobričina postavil na najvišji klin v lestvici dobrih ljudi.